

Foreign
Investors
Council

VSI NOVOSTI

januar – juni 2019.

Iz sadržaja

VSI NOVOSTI

- Vijeće stranih investitora u BiH održalo 8. Generalnu skupštinu
- VSI učestvuje na izradi Prednacrta Zakona o unaprjeđenju poduzetničke infrastrukture u FBiH
- VSI održao sastanak sa predstavnicima Međunarodnog monetarnog fonda (MMF)

VSI PREDSTAVLJA...

- Manpower Group BiH
- HIK-SM
- Violeta
- Infobip BH
- ZiraatBank BH
- DMB Legal

PRIČE ČLANOVA

- Otvorene prijave za regionalni 'Elevator Lab Challenge'
- Philip Morris International: Donosi budućnost bez dima
- Marbo preuzeo distribuciju Pepsija za tržište BiH

USVOJENA LEGISLATIVA

- Službeni glasnik Bosne i Hercegovine
- Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine
- Službeni glasnik Republike Srpske

EKONOMSKI PREGLED ZA BIH

- U fokusu

VSI NOVOSTI

januar – juni 2019.

Izdavač: Vijeće stranih investitora

Uredništvo: Ured VSI

VSI – Vijeće stranih investitora

Fra Anđela Zvizdovića 1/B11, 71 000 Sarajevo, BiH

Tel: +387 33 295-880, Fax: +387 33 295-889

info@fic.ba, www.fic.ba

UVOD

Riječ predsjednika VSI

Branimir Muidža, predsjednik VSI BiH

Poštovani članovi, dragi partneri i prijatelji,

Dobro došli na stranice VSI Novosti, uređene verzije aktivnosti naše asocijacije za period januar – juni 2019. godine. U prvoj polovini 2019. naš rad je glavnim djelom bio fokusiran na pripremu novog izdanja Bijele knjige za 2018/19 godinu, po svemu jedinstvene publikacije koja detektira konkretnе probleme u poslovanju i predlaže konkretna rješenja za iste. Po svome sadržaju Bijela knjiga je postala vodič Vladama u BiH kroz dinamične promjene koje poslovno okruženje u Bosni i Hercegovini treba proći. Krajnje je vrijeme da BiH koja se trenutno smatra nerazvijenom nacijom tranzitira u potencijalnu ekonomski moćnu državu, koja će se uskladiti sa zahtjevima globalnih tržišta i poduzeti konkretnе korake za stvaranje boljih uslova poslovanja i većeg broja radnih mjeseta, pružajući domaćim i stranim tvrtkama neusporedive mogućnosti za rad i investiranje naročito u proizvodnoj i uslužnoj industriji. Svjedoci smo da je razvojni proces u posljednjih 25 godina postao taoc specifične političke situacije koja vlada u BiH. Vrijeme je da opseg uloge države prođe kroz temeljne promjene, individualni politički interesi stave se sa strane, a proces ekonomskih reformi ubrza kroz veću liberalizaciju tržišta i privatizaciju

u svim glavnim sektorima BH gospodarstva. U tom procesu, stvaranje povoljne poslovne klime za strana direktna ulaganja mora biti temeljna odrednica ekonomskog razvoja. Istina, ovo nije nimalo lak zadatok posebno uzimajući u obzir da se BiH pored problema političke prirode suočava sa mnogim socijalnim i finansijskim problemima, sa kojima se vlade u BiH bave na dnevnoj bazi, poput odljeva kvalificirane radne snage, zbrinjavanja socijalno ugroženih kategorija, velike stope nezaposlenosti, velike i neracionalne javne potrošnje, korupcije itd. S druge strane, postojanje jedne ovakve asocijacije - Vijeća stranih investitora u Bosni i Hercegovini jasno ukazuje da su strani investitori već uočili brojne mogućnosti za ostvarenje profita u BiH zahvaljujući potencijalima sa kojima BiH raspolaže, poput makro-ekonomske stabilnosti postignute kroz stabilnu valutu, relativno niskih poreznih stopa, značajnih prirodnih resursa, visoko obrazovane i cjenovno konkurentne radne snage, liberalne politike direktnih stranih ulaganja i razvijenog sistema zaštite od rizika za strane investitore te mnoge druge prednosti. Također, naše postojanje u BiH i naš kontinuirani trud i rad koji je već 13 godina fokusiran na poboljšanje poslovog okruženja, izražen kroz mnogobrojne aktivnosti, dokaz je da smo odlučni u tome da pružimo svaku vrstu pomoći vladama u BiH u implementaciji mjera ekonomskih reformi uz neophodnu podršku međunarodne zajednice te međunarodnih i domaćih organizacija čiji su ciljevi isti ili slični našim. Siguran sam da će Bijela knjiga ali i drugi projekti koje VSI implementira zaista poslužiti kao osnova za započinjanje jednog velikog zajedničkog posla, čija ćemo otvorena pitanja jedno po jedno rješavati kreiranjem konkrenog plana i koraka za unapređenje poslovog okruženja u BiH. Osim toga, VSI će i dalje biti kontakt tačka za privredni sektor kako bi BH privreda postala fleksibilnija, konkurentnija, otvorenija za investicije, u korist kompanija koje rade ovde, ali prije svega u korist svih ljudi koji žive ovdje.

S poštovanjem,

Branimir Muidža
Predsjednik VSI BiH

VSI NOVOSTI

Vijeće stranih investitora u BiH održalo 8. Generalnu skupštinu

Vijeće stranih investitora BiH (VSI) održalo 13. februara u Sarajevu 8. Generalnu skupštinu, za 2019. godinu. Na Generalnoj skupštini okupili su se članovi Vijeća koji su pored usvajanja internih izještaja za 2018. godinu raspravljali o narednim aktivnostima za tekuću godinu, te izabrali Predsjednika Vijeća kao i nove članove Upravnog odbora. Za Predsjednika Upravnog odbora, jednoglasnom odlukom, ponovno je izabran **Branimir Muidža**, višegodišnji predsjednik VSI, generalni direktor Tvornice cementa Kakanj / Heidelberg Cement Group. Pored Branimira Muidže slijedeći članovi su izabrani u novi saziv Upravnog odbora: **Bojana Škrobić Omerović** iz kompanije Networks, **Edin Hrnjica** iz ProCredit banke, **Ian Brown** iz Evropske banke za obnovu i Razvoj (EBRD), **Karlheinz Dobnigg** iz Raiffeisen banke, **Jasmina Lopičić** iz kompanije M:tel, **Mehta Nikhil**, iz ArcelorMittal Zenica, **Damir Ferović** iz kompanije Zeraa Agriculture Investment & Management, **Mubera Brković** iz PwC BiH, **Lana Sarajlić** iz austrijske konsultantske firme Wolf Theiss, **Ranko Markuš** iz GOPA Consulting, **Nicholas Penny** iz Banjalukačke pivare, **Stevan Dimitrijević** iz advokatskog ureda Dimitrijević & Partners, **Valentin Ilievski** iz kompanije Messer BH Gas, **Stjepan Kumrić** iz Fabrike Cementa Lukavac. Za potpredsjednike Vijeća imenovani su Bojana Škrobić Omerović i Ian Brown. "Izuzetno sam

zadovoljan odzivom svih članica i njihovim doprinosom radu Vijeća, a činjenica da smo povećali broj članova za više od 50% u protekle 3 godine ukazuje da su i članice prepoznale kvalitetu i važnost VSI/FIC-a i potrebu udruživanja kako bi zajedno poticali i kreirali povoljniji ambijent poslovanja u BiH. Vijeće se u proteklih 12 godina etabliralo kao pouzdan partner vlastima i oslonac opredjeljen da svojim aktivnostima, preporukama, prijedlozima, dobrom praksama i otvorenim dijalogom dovede do iznalaženja najboljih rješenja kako bismo unaprijedili poslovni ambijent u BiH. Naši inputi su itekako dobar putokaz, orientir kako da na bolji i kvalitetniji način uredimo ekonomiju a time i društvo. Naše kompanije, članice VSI, su najbolji mogući diplomatski ambasadori Bosne i Hercegovine čiji pozitivni primjeri uspješnog poslovanja mogu biti magnet za druge ozbiljne investitore. U ovoj godini promovisaćemo novo izdanje Bijele knjige sa fokusom na izmjene zakonodavstva i usvajanje preporuka koje bi trebale rezultirati Improving the Business Environment in BiH nižim opterećenjima na rad i investicije, uklanjanju administrativnih barijera i povećanjem stranih direktnih ulaganja" – rekao je Branimir Muidža, predsjednik Vijeća stranih investitora u BiH.

VSI na sastanku sa japanskom delegacijom

Mitsubishi UFJ Research and Consulting

Izvršna direktorica VSI **Sanja Miović** je 21. januara 2019. godine predstavila poslovnu klimu u Bosni Hercegovini i rad VSI delegaciji Japanskog Centra za Međunarodne Studije Mitsubishi UFJ Research & Consulting Co. Ltd. iz Tokija, jednog od vodećih svjetskih Trustova mozgova i konsultantskih firmi. Posjeta je bila sastavni dio studijskog projekta Ministarstva ekonomije i industrije Japana (METI), kojeg je pokrenuo **Premijer Japana Shinzo Abe** sa namjerom da pripremi jačanje ekonomskih odnosa između zemalja Zapadnog Balkana i njegove zemlje. Cilj sastanka sa VSI je bilo sticanje informacija o trenutnoj ekonomskoj situaciji u zemlji, stranim ulaganjima, propisima, kao i iskustvima VSI i podacima koje VSI nudi. Delegaciju je predvodio istražni analitičar **Shin Egishi**.

VSI NOVOSTI

VSI učesnik na Ekonomskom Forumu Bosne i Hercegovine 2019

Ekonomski forum Bosne i Hercegovine se održava već treću godinu zaredom te je do sada okupio više od 1000 učesnika, većinom predstavnika bosanskohercegovačke izvršne vlasti kao i više od 600 predstavnika regionalnih kompanija, diplomatskog sektora i akademske zajednice. Centralna ideja Ekonomskog foruma Bosne i Hercegovine 2019 odnosila se na uspostavljanje platforme za inciranje otvorenog dijaloga između predstavnika poslovne zajednice, akademije kao i kreatora ekonomskih politika u BiH. Zbog toga organizator Forum, Ekonomski fakultet Univerziteta u Sarajevu nastoji dati svoj doprinos razvijanju snažnijih veza između različitih interesno – uticajnih strana koje dijele zajednički poslovni interes Bosni i Hercegovini što u konačnici treba rezultirati kreiranjem konkretnih prijedloga i smjernica za kreiranje budućih ekonomskih politika. Ove godine Forum se bavio svim relevantnim pitanjima koja su od značaja za stanje u Bosni i Hercegovini, počev od makroekonomske politike, sektorske politike, poslovnog ambijenta, konkurentnosti bh privrede i kompanija. Sva navedena pitanja problematizirana su u okviru tri sesije koje su održane u sklopu Foruma: SESIJA I: Konkurentnost Bosne i Hercegovine i zemalja u regiji; SESIJA II: Ekomska saradnja između Austrije i Bosne i Hercegovine: izazovi i šanse; SESIJA III: Unapređenje poslovnog okruženja Bosne i Hercegovine. Na 1. Sesiji: Konkurentnost Bosne i Hercegovine i zemalja u regiji, kao panelista učestvovao je predsjednik VSI, **Branimir Muidža** zajedno sa **Mirkom Šarovićem**, zamjenikom predsjedavajućeg Vijeća ministara i ministrom vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, **Fadilom Novalićem**, premijerom Federacije Bosne i Hercegovine i **Jeffreyem Sachsom**, profesorom Univerziteta Columbia i savjetnikom Generalnog sekretara UN-a. Na prvoj održanoj sesiji govorilo se o konkurentnosti, globalnom indeksu konkurentnosti i zvještajima uspješnosti zemalja koji predstavljaju metriku i indikatore pravca i intenziteta reformi. Druga tema ove sesija bila je uloga univerziteta u implementaciji UN Ciljeva samoodrživog razvoja 2030.

VSI u savjetodavnom odboru RENEXPO® BiH

Međunarodni sajam energetike, voda i zaštite okoliša RENEXPO® BiH će se održati od 23. do 24. oktobra 2019. U kongresnom centru Hills, Sarajevo te i ove godine pružiti priliku da se uspostave dragocijeni kontakati i saradnja između privrednika, stručnjaka i donosilaca odluka, razmijene znanja u sektoru voda i energetike u BiH. VSI od ove godine učestvuje u savjetodavnom odboru sajma sa ciljem da kroz savjetodavnu podršku i uzajamnu promociju tokom pripreme i za vrijeme sajma, zajedno sa organizatorima doprinese afirmaciji BH tržišta. I ove godine velika

pažnja učesnika će biti usmjerena na investicijske mogućnosti u oblasti obnovljivih izvora energije (OIE), posebno male hidrocentrale i nove načine finansiranja te sve veće interesovanje za oblasti vodosnabdijevanja i odvodnje otpadnih voda. Ovogodišnji sajam će predstaviti I određene novine kao što je otvaranje diskusije o održivom transportu, i novim poslovnim mogućnostima. VSI planira tokom sajma da se predstavi sa projektom "Bijela knjiga" te pokrene diskusije na teme implementacije projekata energetke efikasnosti i korištenja OIE u industriji, sa akcentom na regulatorni okvir koji uređuje ove oblasti, uključujući I diskusiju o ishodovanju dozvola u oblasti elektroenergetskog sektora.

VSI NOVOSTI

Članice VSI na konferenciji 'Digitalizacija bosanskohercegovačkog društva'

Vanjskotrgovinska/Spoljnotrgovinska komora Bosne i Hercegovine u saradnji sa GlobalGPS BH d.o.o. je u periodu od 18.-20.03.2019. godine u Sarajevu organizovala konferenciju 'Digitalizacija bosanskohercegovačkog društva'. Glavni cilj konferencije jeste napraviti presjek stanja u BiH kada je u pitanju digitalizacija i iskorištenost bh IKT industrije, te incirati aktivnosti koje će pokrenuti promjene u društvu. U okviru trodnevne konferencije izložene su teme – stubove razvoja, na kojima su radili eksperti iz različitih sfera, kako bi se na što bolji način uspjelo objasniti gdje se trenutno nalazi Bosna i Hercegovina u smislu digitalizacije i informatizacije i kojim bi putem trebala ići da bi poboljšala digitalnu i informacionu infrastrukturu, kako društva, tako i države. Ovom konferencijom nastojala se kreirati svijest o potrebi

digitalizacije poslovanja u različitim tržišnim i socijalnim sferama, te su obrađeni dijelovi koji su nam potrebni da shvatimo u kakvom je BiH zaostatku u odnosu na zemlje članice Europske unije, ali i svijeta. U okviru drugog dana konferencije održana je panel disusija pod nazivom „Nova radna snaga“ na kojoj su učestvovale predstavnice VSI članica, Jasna Korda, direktorica Origin Europe i Aida Soko, ispred kompanije SEEBA.

Okrugli stol: Turizam i IT kao razvojne grane i pokretači razvoja ostalih djelatnosti regije Sarajeva

Članica VSI, BBI banka i BBI VIP Business Club u okviru priprema za 10. Sarajevo Business Forum 2019 su 4. aprila 2019. u Sarajevu organizovali okrugli stol koji je okupio privrednike iz djelatnosti koje su karakteristične za pojedine regije. Skup je bio namijenjen predstavnicima privrednog sektora, kompanijama i udruženjima privrednika sa šireg područja Sarajeva čija je djelatnost turizam i IT industrija koje su prepoznate kao glavne razvojne grane regije ili povezana sa njima. Programom skupa bila je predviđena razmjena iskustava o potencijalima rasta i razvoja ovih privrednih grana, informacija sa inostranih tržišta, definisanje prioritetnih mjeru koje treba preduzeti, kao i pružanje ključnih smjernica kompanijama. Cilj skupa je bio da se identifikuju profili poslovnih partnera i investitora sa kojima bi bilo najkorisnije uspostaviti saradnju. U radu okruglog stola učestvovao je član Upravnog odbora VSI, Ranko Markuš iz kompanije GOPA Consultants koja trenutno u BiH implementira Projekat zapošljavanja mladih (YEP), sa time u vezi, učesnicima okruglog stola g. Markuš je predstavio biznise koji su podržani u sklopu YEP Inkubatora poslovnih ideja, a koji djeluju u IT sektor i turizmu, sa fokusom na dalju podršku njihovoj održivosti u sklopu Investicijske fondacije IMPAKT. Namjera je da se putem Fondacije djeluje na uzroke umjesto posljedica, uspostavi partnerstvo sa svim zainteresovanim akterima, osigura visok kvalitet usluga i podrške uspostavljenim biznisima, kao i onima za koje se putem procesa selekcije procijeni da imaj potencijal na tržištu – istakao je Ranko Markuš tokom održanog skupa. U sklopu okruglog stola prezentovane su mogućnosti podrške privrednicima sa područja Sarajeva od strane BBI banke, informisanje o aktivnostima i koristi od članstva u BBI VIP Business Clubu te predstavljene mogućnosti prezentacije projekata, profila kompanija i proizvodnih programa u okviru programa SBF 2019.

VSI NOVOSTI

VSI učestvovao na konferenciji 'Razvoj preduzeća u BiH'

Razvoj preduzeća u BiH - nastavak i ubrzanje reformi, bila je tema konferencije koju je 4. aprila 2019. u prostorijama EU info centra u Sarajevu organizovalo Centar za politike i upravljanje kako bi se pružio doprinos osiguravanju kontinuiteta započetih i budućih, neophodnih, reformi za podršku razvoju preduzeća. Na konferenciji je bilo govora i o prevazilaženju administrativnih prepreka za poslovanje, poreskim reformama i modelima podrške preduzećima koji trebaju omogućiti lakše i jeftinije poslovanje, a okupila je predstavnike izvršne vlasti, međunarodnih i nevladinih organizacija i druge. Posebna pažnja posvećena je temama koje se tiču reformskih prioriteta iz perspektive poslodavaca i politika čija implementacija može rezultirati povećanjem domaćih i stranih investicija. Izvršna direktorica VSI **Sanja Miovčić** je kazala da se domaći i strani investitori suočavaju se sa istim preprekama u svom poslovanju. „Svi smo svjesni šta treba unaprijediti kako bi se rasteretila privreda, smanjili doprinosi na rad, različita poreska opterećenja, harmonizovali propisi unutar zemlje, skratili rokovi za izdavanje pojedinih dozvola, prije svega mislimo na građevinske dozvole, zatim uskladila regulativa sa regulativom EU, jer je činjenica da je većina naših kompanija izvozno orijentisana. Dakle, pomoći izvoznike na različite načine i omogućiti im ono što čini okosnicu naših investicija, a to su reinvesticije“, istakla je Miovčić. Reforme koje su napravljene, kako je dodala, stvaraju osnov za optimizam i daju nadu da smo na pravom putu i da će to sve u konačnici ostvariti bolje rezultate koji će biti vidljivi privredi i građanima. Miovčić je prisutne također upoznala sa najznačajnijim preprekama za veći priliv DSU u BiH, strukturon DSU i da li postoji prostor za poboljšanje, zatim kako strani investitori vide BiH kao investicionu destinaciju, kako i koliko porezna politika utiče na konkurentnost BiH proizvoda u zemlji i inostranstvu, te koliko je pravna sigurnost i naplativost potraživanja izazov/problem u poslovanju. Izvršni direktor Centra za politike i upravljanje Adis Muhović je kazao da su konferenciju organizovali da bi razgovarali o započetim i neophodnim reformama u predstojećem periodu.

Predstavnici VSI održali sastanak sa članovima tima Projekta unapređenja poslovne klime kroz brže rješavanje privrednih sporova u BiH

U Izvršna direktorica VSI, **Sanja Miovčić** i koordinator za pravna pitanja u VSI, **Tea Kajan** održali su 31. maja 2019. godine sastanak sa timom Svjetske banke koja trenutno implementira Projekat unapređenja poslovne klime kroz brže rješavanje privrednih sporova u BiH, a koji se realizuje uz finansijsku podršku Vlade Ujedinjenog Kraljevstva I u saradnji sa Visokim sudskim I tužilačkim vijećem BiH. Inače, ovaj Projekat podržava pravosudne institucije u BiH u provedbi reformi usmjerenih ka poboljšanju efikasnosti i pristupa privrednom pravosuđu. Takođe je usmjereno na povećanje pravne pismenosti privrednih subjekata, kroz izradu vodiča za njihovo samozastupanje pred sudovima. Članovi projektnog tima upoznali su predstavnike VSI sa trenutnom fazom projekta koja uključuje finaliziranje izvještaja sa analizom i preporukama za: brže rješavanje sporova male vrijednosti; sprovođenje proceduralnih reformi radi otklanjanja neefikasnosti i bržeg rješavanja privrednih sporova; ublažavanje neuravnoteženosti broja predmeta i broja osoblja, kao i unapređenje relevantnih organizacionih pitanja koja utiču na rezultate rješavanja privrednih sporova. Projekat je predstavnicima pravosudne i poslovne zajednice detaljno predstavio rezultate ovih analiza i preporuke koje iz njih proističu na radionici koja se održala u Sarajevu 28. maja 2019. godine. U cilju procjene do sada postignutog napretka u implementaciji projektnih aktivnosti, sagledavanja naučenih lekcija, te u skladu s tim planiranja narednih koraka koji će prevashodno biti usmjereni ka implementaciji datih preporuka, predstavnici projektnog tima su željeli da čuju i mišljenje na pomenute analize predstavnika VSI i njениh članica – stranih investitora.

VSI NOVOSTI

Održan 10. jubilarni Sarajevo Business Forum

Deseti Sarajevo Business Forum i ove je godine Sarajevo i Bosnu i Hercegovinu postavio u centar svjetske javnosti kao mjesto susreta investitora i poslovnih ljudi iz cijelog svijeta. Tokom trodnevnog biznis foruma, kojeg su svjetski analitičari nazvali balkanski Davos, u Sarajevu je boravilo oko 2.000 gostiju iz 50 zemalja svijeta, predstavljeno je 350 projekata i održano je oko 450 poslovnih sastanaka. Rad foruma pratilo je više od 350 registrovanih novinara iz regionala i svijeta koji su u svojim izvještajima BiH pozicionirali kao dobru priliku za investiranje. Forum je otvorio predsjednik Uprave BBI Banke **Amer Bukvić**, predsjedavajući Predsjedništva Bosne i Hercegovine **Milorad Dodik**, predsjednik Republike Slovenije **Borut Pahor**, te premijer Vlade Malezije **Dr. Mahatir Mohamad**. O ulozi lidera u saradnji i razvoju s ciljem ekonomskog napretka na Forumu su govorili, između ostalih, **Igor Crnadak**, ministar vanjskih poslova BiH, **Dr. Ahmet Davutoğlu**, bivši premijer Turske, **Dr. Mujahid Yusof Rawa**, ministar razvoja poduzetništva Malezije, **Lahcen Daoudi**, ministar u Vladi Kraljevine Maroko, te **Kemal Purišić**, ministar rada i socijalnog staranja Crne Gore. U sklopu trodnevne investicijske konferencije razgovaralo se i o mogućnostima prevazilaženja izazova sa kojima se susreću privrednici Jugoistočne

Forum je stavljen na tematiku održivog razvoja o kojem su na posebnom panelu govorili: **Dr. Adnan Chilwan**, direktor Dubai Islamic Bank Group (DIB), Oussama Kaissi, generalni direktor Islamske korporacije za osiguranje investicija i izvoza, **Sandrine Friscia**, predstavnica Evropske investicione banke (EIB), te **Meliha Muherina**, projektna menadžerica Centra za evropsku perspektivu Slovenije. Izražavajući interes za saradnju i investiranje u region, na poziv organizatora odazvali su se brojni čelnici iz svijeta politike, ali veliki broj delegacija iz zemalja širom svijeta, poput poslovnih delegacija iz Turske, Sjeverne Makedonije, Srbije, Hrvatske, Slovenije, Crne Gore, Albanije, mnogobrojnih država članica Evropske Unije, te velike političke i biznis delegacije privrednika iz Malezije, kao i delegacija Biznis foruma Islamske razvojne banke (THIQAH) koja dovodi mnogobrojne investitore iz zemalja GCC-a. O poboljšanju poslovnog ambijenta i uslova za investitore, drugog dana Sarajevo Business Foruma, govorio je **Branimir Muidža**, predsjednik VSI i generalni direktor Tvrnice cementa Kakanj, koji je istakao da je ovaj događaj dobra prilika da se povežu kvalitetne ideje koje dolaze iz zemalja u okruženju. *"Ono za šta se mi zalažemo u Vijeću stranih investitora jeste da se napravi jedan ambijent poslovanja koji će omogućiti da se kapital u Bosni i Hercegovini oplodi, da imamo transparentan način poslovanja, da imamo jako dobre zakone koji privlače kapital gdje će se taj kapital osjećati slobodno, gdje se dozvole dobijaju u Zakonom predviđenim rokovima"*, poručio je **Muidža**. Osvrćući se na to da BiH posljednjih godina bilježi pad direktnih stranih ulaganja, Muidža je izjavio: *"Nažalost, činjenica je da mi nismo u mogućnosti privući kapital koji bi bio prije potreban u BiH. Zbog toga smatram da je ova manifestacija itekako dobra prilika da vidimo ideje izvana, i šta je potrebno da bi mi prilagodili naše zakone i pravilnike, ali i mentalni sklop i način razmišljanja kako bi privukli strane ulagače. Smatram da su strana direktna ulaganja itekako dobar mehanizam koji bi omogućio BiH da preskoči nekoliko godina koje zaostajemo za zapadnim svjetom. U ovoj regiji izražen je jedan talent koji imaju mlade generacije, a mi im samo trebamo omogućiti jedan ambijent i da mlađi ostanu živjeti ovdje. Da bi to bilo moguće, potrebno je skratiti procedure za dobijanje dozvola, imati poticajniji okvir i predvidiv porezni okvir, jer siguran sam da danas u BiH niko ne zna kako će mu izgledati obračun plate za šest ili 12 mjeseci. Predvidiv porezni okvir ćemo imati kada budemo imali bolji poticajni okvir i bolju političku situaciju. Tada ćemo realizirati sve ove ideje koje su prezentirane na Forumu"*, podvukao je **Muidža**.

Europe, a na kojem će svoja ekspertna mišljenja podijeliti **Stjepan Mesić**, bivši predsjednik Republike Hrvatske, **Mohd Redzuan bin Md Yusof**, ministar razvoja poduzetništva Malezije, **Šekib Avdagić**, predsjednik Istanbulske trgovinske komore (ITO), **Ivan Ivanišević**, generalni direktor za multilateralne poslove u Ministarstvu vanjskih poslova Crne Gore, **Sven Petke**, direktor fondacije Konrad Adenauer, **Gjergj Murra**, izvršni direktor fondacije Western Balkans kao i mnogi drugi predstavnici poslovne i političke scene iz svijeta i regionala. Poseban akcent ovogodišnjeg

VSI NOVOSTI

VSI učestvuje na izradi Prednacrtu Zakona o unaprijeđenju poduzetničke infrastrukture u FBiH

U Sarajevu je 30. aprila 2019. godine na inicijativu Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta održan konsultativni sastanak o izradi teksta Prednacrtu Zakona o unaprijeđenju poduzetničke infrastrukture u Federaciji BiH. Uvažavajući značaj i potrebu unaprijeđenja regulatornog okvira u blasti poduzetničke infrastrukture pomenuto ministarstvo je započelo aktivnosti na izradi prednacrta Zakona. Podršku u izradi navedenih aktivnosti je dao i Razvojni program Ujedinjenih nacija (UNDP) u sklopu Projekta lokalnog integrisanog razvoja (Local Integrated Developement – LID) finansiranog od strane Evropske unije. Kao dio obaveznih aktivnosti na izradi pomenutog zakona, trenutno se sprovode konsultacije sa relevantnim stakeholderima uključujući jedinice lokalne samouprave, kantonalne vlasti, predstavnike privatnog i nevladinog sektora, razvojne agencije nadežne za privredu, kao i druge subjekte poduzetničke infrastrukture na području Federacije BiH. Cilj ovih aktivnosti jeste dobijanje povratnih informacija kao i stavova svih relevantnih aktera u oblasti regulatornog okvira poduzetničke infrastrukture koji će biti razmatrani prilikom izrade prednacrta Zakona. Na sastanku je ispred VSI učestvovala koordinatorica za pravne poslove, **Tea Kajan** koja je iznjela stavove stranih kompanija okupljenih u VSI u pogledu trenutnog stanja poduzetničke infrastrukture u FBiH te nužnosti da budući Zakon obavezno pravno uredi i potporne institucije kao subjekte poduzetničke infrastrukture, naročito poslovne i znanstveno-tehnološke parkove koji trenutno u BiH ne postoje, a koji su izuzetno bitni u kontekstu privlačenja velikih stranih investitora u zemlju.

VSI u posjeti NSoft-u

Izvršna direktorica VSI, **Sanja Miović** 18. aprila 2019. godine posjetila je mostarsku IT kompaniju NSoft, dugogodišnju članicu VSI i lidera u IT sektoru Bosne i Hercegovine. Povod posjete bilo je upoznavanje sa novim menadžmentom kompanije **NSoft i SPARK** grupacije, čiji je i Nsoft dio. Tom prilikom Miović je održala sastanak sa **Anom Sović**, glavnom operativnom direktoricom u kompaniji. Tema sastanka je bila novo poglavje "Bijele knjige" pod nazivom IKT sektor koje će se naći u sljedećem izdanju ove publikacije, sa posebnim osvrtom na otvorena pitanja i preporuke koje se tiču IT kompanija u BiH. Na sastanku je također razgovarano o pokretanju inicijative za

zakonsko uređivanje oporezivanja stranih freelancera koje IT kompanije u BiH sve više angažuju. Pored ove inicijative, razgovarano je i o drugim temama kao što su uvođenje elektroničkog (digitalnog) potpisivanja dokumenata, smanjenje doprinosa i davanja za djelatnike iz industrija koje su od strateške važnosti za državu, kao što je IT sektor, izmjene Zakona o radu i prilagodba istog modernim HR praksama poput rada na daljinu, fleksibilnog radnog vremena, i sl. te ubrzanje procedure za ishodovanje radnih dozvola za strane državljane.

Sastanak sa predstavnicima Svjetske banke

U periodu od 26. do 28. veljače 2019. godine, u Bosni i Hercegovini je boravila tehnička misija Svjetske banke kako bi obavili konsultacije sa relevantnim stakeholderima za potrebe pripreme FDI analize rasta i radnih mesta u Bosni i Hercegovini (FDI Analysis of Growth and Jobs in Bosnia and Herzegovina). Članice tima Svjetske banke **Zenia Rogatschnig** (konzultant za investicijsku politiku), **Edith Kikoni** (viši ekonomist, Co-TTL) i **Sandra Hlivnjak** (viša ekonomistica) sastale su se, 26. veljače izvršnom direktoricom VSI, **Sanjom Miović** sa ciljem da se prikupe povratne informacije o uvjetima za ulaganja i pravnim, regulatornim i drugim vladinim politikama koje utječu na strana ulaganja. Rezultat navedenih konzultacija bit će pregled investicijske politike koja će se koristiti za preporuke o ključnim reformama čiji je cilj pozitivno utjecati na investicijske odluke u zemlji.

VSI NOVOSTI

VSI na Jahorina Ekonomskom Forumu 2019

Četvrti „Jahorina Ekonomski Forum“ je održan 23. i 24. aprila ove godine na Jahorini. Organizovan je od strane Udruženja ekonomista RS i Saveza ekonomista Srbije, pod zajedničkim pokroviteljstvom Predsjednice Republike Srpske **Željke Cvijanović** i Predsjedavajućeg Predsjedništva BiH **Milorada Dodika**. Tema ovogodišnjeg foruma je bila „E-konomija novog doba – inovacije, digitalizacija i komunikacione tehnologije kao baza ekonomskog razvoja“. Prethodna tri foruma su privukla veliku pažnju, ne samo od stručne i akademske, već i od šire javnosti.

Kao dokaz spomenutog služi činjenica da je Jahorina Ekonomski Forum 2018 okupio preko 450 domaćih i stranih učesnika. Pored Predsjednika Republike Srpske, Premijera Republike Srpske i Premijera Srbije, forumu su prisustvovali brojni ministri iz regionala, finansijski stručnjaci, predstavnici velikih kompanija, akademici i predstavnici diplomatskog kora. Forum je pokrivalo preko 100 predstavnika medija iz Republike Srpske, Bosne i Hercegovine i regionala. Tema ovogodišnjeg foruma su bile inovacije, digitalizacija i komunikacione tehnologije kao baza razvoja svih ekonomskih sektora, kao i bolje funkcionisanje svih aspekata društvenog života. Tema foruma je u skladu sa strateškim dokumentima lokalnih vlasti, kao i Evropske Unije po ovim pitanjima. Inovacije, digitalizacija i komunikacione tehnologije nisu samo važne za ekonomski, nego i za razvoj svih društvenih oblasti (obrazovanje, javna uprava, zdravstveno osiguranje itd.). Iz tog razloga, jedan od prioriteta vlasti jeste osiguranje adekvatnih uslova za poduzetnike i javne institucije kako bi se podržao razvoj inovacija. U okviru dva dana trajanja Foruma održane su mnogobrojne panel diskusije sa istaknutim učesnicima, među kojima su bili i predstavnici VSI i njegovih članica. Na trećem panelu pod nazivom "Borba protiv sive ekonomije - značaj bezgotovinskog plaćanja" učešće su uzeli izvršna direktorica VSI, **Sanja Miovčić** i **Jelena Ristić**, direktor za tržišta Srbije, Crne Gore i BiH u kompaniji **Mastercard**, koje su sa predstvincima Uprave za indirektno/neizravno oporezivanje BiH, Nacionalne alianse za lokalni ekonomski razvoj (NALED) i Kancelarije za informacione tehnologije i elektronsku upravu Republike Srbije razgovarali o izazovima ali i rješenjima i najbolim praksama u pogledu suzbijanja sive ekonomije u BiH i regionu.

VSI održao sastanak sa prestavnicima Međunarodnog monetarnog fonda (MMF)

U periodu od 5. do 14. juna 2019. u Sarajevu je boravila misija MMF-a, predvođena šefom misije za Bosnu i Hercegovinu **Martinom Petrijem**. Tokom svog boravka u BiH, članovi misije održali su 13. juna sastanak sa izvršnom direktoricom VSI **Sanjom Miovčić** i **Teom Kajan**, koordinatorom za pravna pitanja u VSI. Teme sastanka bile su preporuke za unapređenje poslovног okruženja iz novog izdanja „Bijele knjige“ koja će uskoro biti objavljena. Članove misije posebno je zanimalo koja pitanja iz oblasti porezne politike investitori u BiH vide kao prepreke. Predstavnici VSI su naveli da neharmonizirani entetski porezni propisi, komplikovane procedure naplate poreza te nejasni i nedorečeni porezni propisi su najveće prepreke za strane investitore koji posluju u BiH. Takođe na sastanku se razgovaralo i poreznim stopama koje su na snazi u BiH, gdje zaključeno da strani investitori kao pozitivnu stranu vide relativno niske porezne stope poreza na dobit, na dohodak i poreza na dodanu vrijednost, dok sa druge strane smatraju negativnim velika porezna opterećenja na rad i veliki broj parafiskalnih nameta. Na sastanku članovi misije predstavili su ukratko planove i novi program MMF-a za Bosnu i Hercegovinu u narednom periodu, koji će biti fokusiran na uspostavljanje veće kontrole utroška finansijskih sredstava odobrenih od strane MMF-a te usmjeravanje sredstava više na kapitalne projekte a manje na javnu potrošnju. Sastanak je takođe bio prilika da se predstvincima VSI predstavi novi rezidentni predstavnik MMF-a u BiH **Anderw Jewell** koji će od avgusta 2019. zamjeniti **Francisca Parodija**.

VSI NOVOSTI

EBRD Godišnji sastanak i Poslovni forum

Bosna i Hercegovina je bila zemlja domaćin 28. Godišnjeg sastanka Odbora guvernera, investicijske konferencije i biznis foruma Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD), koja je održana u Sarajevu, od 7. do 9. maja 2019. godine. Ovim povodom, Bosnu i Hercegovinu, zemlju poznatu po kulturnim i prirodnim raznolikostima, posjetilo je više od 2.000 predstavnika međunarodne poslovne zajednice, visokih vladinih zvaničnika (guverneri EBRD-a,

ministri finansija, trezora ili Centralne banke), te predstavnika organizacija civilnog društva. Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH ovaj događaj vidilo je kao veliku priliku za rast i razvoj zemlje, ulaganje u infrastrukturu, prezentaciju ogromnih potencijala, podizanje konkurentnosti i značajno povećanje investicija. Odlukom da jedan od najvećih biznis događaja svijeta bude održan u BiH, našoj zemlji je ukazano veliko povjerenje i priznanje. BiH, poznata kao „srce regiona”, istinski je primjer teme koja je ove godine bila u fokusu Godišnjeg sastanka – "Povezivanjem ekonomija do snažnijeg rasta". Činjenica da je BiH zemlja domaćin događaja ovako velikog obima, ujedno je i poruka Bosne i Hercegovine o stabilnosti i bezuvjetnoj predanosti još snažnijem rastu vlastite ekonomije. Zbog toga je, kroz bogat program biznis foruma, investicionih sesija i sastanaka, osiguran ambient za povezivanje brojnih privrednika i najvećih svjetskih kompanija, te predstavljanje konkretnih projekata koji će doprinijeti razvoju, većem zapošljavanju i rješenju problema iseljavanja stanovništva, a posebno mladih na ovim prostorima. U posebnom dijelu programa, na sesiji o potencijalima za investiranje u BiH, učestovao je kao govornik predsjednik VSI, **Branimir Muidža**. Ova posebna sesija imala je za cilj istražiti različite mogućnosti ulaganja i saznati zašto se svi strani ulagači slažu da je Bosna i Hercegovina atraktivna prilika za ulaganje koja se ne može propustiti. Strateški geografski položaj zemlje, pravni okvir pogodan za ulagače, povoljni trgovinski sporazumi, konkurentni porezni i carinski sustavi, niski operativni troškovi i talentirani ljudi čine BiH destinacijom punom potencijala za profitabilna ulaganja – zaključeno je na ovoj sesiji. Na više od 40 različitih sesija koje su bile organizirane u okviru godišnjeg

sastanka EBRD-a i Poslovnog foruma u Sarajevu, pojedine članice VSI, **Addiko banka**, **Sparkasse banka**, **PricewaterhouseCoopers**, **Heidelberg Cement Group**, **Raiffeisen banka**, **UniCredit banka** imale su svoje predstavljanje, čiji predstavnici su govorili o iskustvima poslovanja u Bosni i Hercegovini. Domaćini ovog velikog skupa su osigurali da, kako kroz zvanične, tako i kroz posebne, kulturne događaje, svi učesnici dožive istinske vrijednosti i ljepote ove zemlje, otvarajući nova vrata – vrata ekonomski prosperitetnije Bosne i Hercegovine.

VSI NOVOSTI

Savjet za strane investitore FBiH: Imamo kvalitetnu i stručnu radnu snagu

U prostorijama Vlade Federacije Bosne i Hercegovine danas je održana peta sjednica Savjeta za strane investitore kojoj je predsjedavao federalni ministar trgovine **Zlatan Vujanović**. Osnovni cilj ovog savjetodavnog tijela koje je osnovala Federalna vlada je pomaganje i podsticanje stranih investicija i unapređenje ukupnog poslovog ambijenta. Vujanović je na početku informirao članove Savjeta o godišnjoj konferenciji i poslovnom forumu Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD) koja je u maju održana u Sarajevu. Naglasio je da se rezultati ovog impozantnog skupa tek očekuju i da je jedan od njegovih glavnih ciljeva bilo povezivanje ekonomija u regionu. O ovoj temi je govorio i zamjenik predsjednika Savjeta i federalni ministar razvoja, poduzetništva i obrta **Amir Zukić** koji je prezentirao izvještaj Organizacije za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD) za 2019. godinu o stanju malog i srednjeg poduzetništva u zemljama zapadnog Balkana i Turskoj. Ova sjednica bila je i svojevrsna prilika da budu istaknute najznačajnije aktivnosti vezane za promociju stranih ulaganja od poslednje do ove sjednice Savjeta, a iznijeli su ih predstavnici Privredne/Gospodarske komore BiH, Agencije za promociju stranih ulaganja (FIPA) i Vanjskotrgovinske komore BiH. Jedan od najznačajnijih zaključaka sa sastanka je da mamac za strane investitore ne može biti jeftina radna snaga, već interes i profit, što strani ulagači sigurno mogu pronaći u brojnim kompanijama na bh. tržištu, kao i kvalitetnu, obrazovanu i stručnu radnu snagu. Istaknuta je i potreba donošenja zakonskih rješenja koja bi još više privukla strana ulaganja i omogućila lakše poslovanje, a kao primjeri su navedeni nedonošenje Zakona o elektronskom potpisu koji je u proceduri donošenja gotovo osam godina, potom Zakona o prostornom uređenju i drugo. Više učesnika naglasilo je neophodnost prilagođavanja obrazovnog sistema potrebama tržišta rada jer je to jedan od ključeva razvoja privrede, te zaustavljanje trenda odlaska kvalifikovane radne snage na strana tržišta rada.

VSI učestvovao na regionalnoj energetskoj konferenciji i sajmu ENERGA 2019

U Sarajevu je u periodu od 11-13. juna 2019. godine u Centru Skenderija održana regionalna energetska konferencija u okviru koje se svake godine tretiraju brojna pitanja i odgovori iz energetskog sektora, s posebnim osvrtom na strateške energetske projekte i investicione potencijale u BiH. ENERGA 2019 se realizovala pod pokroviteljstvom Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine i Ministarstva energije, industrije i rudarstva Federacije Bosne i Hercegovine i Vlade Kantona Sarajevo. Trodnevna konferencija i sajam okupio je više od 100 izlagača iz 12 zemalja, 200 učesnika konferencijskog dijela programa, te predstavnike brojnih domaćih i stranih organizacija i institucija, koji su okončani konferencijskim programom i ceremonijom dodjele priznanja izlagačima. Najveći sajamsko-konferencijski događaj u ovom dijelu Evrope i ove godine je opravdao očekivanja izlagača, učesnika konferencije i organizatora koji je 10. jubilarnu Energu najavio za 9. juni/lipanj 2020. godine. Organizatori posebno ističu kvalitetan i dobro posjećen konferencijski dio Energe, koji je u tri dana i 14 sesija učesnicima ponudio aktuelne teme iz oblasti energetike i zaštite okoliša, uz učešće predstavnika svih relevantnih institucija, organizacija i privrednih subjekata koji se bave oblastima energije i zaštite okoliša. U sklopu konferencijskog dijela programa, na panel diskusiji "Reforma sistema poticaja za obnovljive izvore energije" učestvovala je i izvršna direktorka VSI, **Sanja Miović**. Na ovom panelu diskutovano je o potencijalima BiH u proizvodnji električne energije iz obnovljivih izvora energije (OIE), naročito njenom hidroenergetskom potencijalu. Također učesnici su se osvrnuli na stavke Nacionalnog akcionog plana za obnovljive izvore energije te o neizbjegnosti sprovođenja reformi sistema poticaja OIE u oba bh entiteta kako bi se izbjegla pretjerana subvencioniranja tehnologija kao što je solarna energija i prilagodio sistem poticaja u skladu sa potrebama i mogućim potencijalima u drugim tehnologijama.

VSI NOVOSTI

IFTDIO konferencija

U Sarajevu je od 24. do 26. juna 2019. godine organizovana prestižna 48. Svjetska konferencija i izložba (IFTDIO | HRD - Human Resource Development World Conference and Exhibition), koju organizira jedna od članica VSI, kompanija **Origin Europe**, vodeće globalne kompanije u razvoju ljudskih potencijala, stručnom planiranju, upravljanju i organiziranju događaja. IFTDIO je svjetska multinacionalna i multikulturalna federacija organizacija za obuku i razvoj, osnovana u Ženevi, 1972. godine sa ciljem da razvije i održi svjetsku mrežu organizacija posvećenih identifikaciji, razvoju i prijenosu znanja, vještina i tehnologije kako bi se poboljšao osobni rast, ljudski učinak, produktivnost i održivi razvoj. Svake godine IFTDIO održava svjetsku konferenciju u suradnji s punopravnim članom IFTDIO-a, a ove godine zo je kompanija Origin Europe. Tijekom dugogodišnje i prestižne povijesti IFTDIO-a i od osnivanja ukupno 47 svjetskih konferencija održano je u različitim dijelovima svijeta, ove godine održana je u Sarajevu. Tema ovogodišnje konferencije bila je razvoj ljudskih resursa u doba digitalne transformacije (Human Resource Development the Digital Transformation Era - Empowering Future Leaders). Konferencija je učenicima ponudila mogućnost razmjene znanja i iskustava s međunarodnim predavačima i delegatima, umrežavanje s organizacijama za ljudske resurse i stručnjacima širom svijeta. Ovogodišnja konferencija stavila je akcenat na ozbiljnost digitalnog uticaja na poslovanje, koji je doveo do evolucije u ponašanju ljudskih resursa i procesa razvoja te transformirao način na koji uposlenici rade zajedno, te doprinjela stvaranju idealne platforme za razmjenu najboljih poslovnih praksi, ali i za umrežavanje sa ključnim stručnjacima sa područja Zapadnog Balkana i drugih država svijeta. Predsjedavanje 48. IFTDIO konferencijom prirpalо je izvršnoj direktorici VSI, **Sanji Miovčić**. „Prvi put u istoriji IFTDIO konferencije se održava u jugoistočnoj Evropi i ta čast je pripala BiH i gradu Sarajevo. Jako mi je draga da su ljudi iz Organizacionog odbora prepoznali Sarajevo i ono što ono u stvari jeste, mjesto susreta mnogih kultura i tradicija. Ovaj događaj okupio nas je na jednom mjestu kako bismo se na najbolji način uvezali i razgovarali o temama bitnim za ljudske potencijale kao što je umrežavanje i digitalizacija“ - izjavila je u uvodnom govoru **Miovčić**.

VSI održao sastanak za predstavnicima Evropske Komisije

U februaru 2019. godine delegacija Evropske Komisije (DG ECFIN, DG NEAR i DG Employment) boravila je u posjeti Bosni i Hercegovini u sklopu procjene nacrta Programa ekonomskih reformi Bosne i Hercegovine za 2019. godinu. Kao što je već poznato, u maju 2018. godine zemljama kandidatima i potencijalnim kandidatima za članstvo u EU dostavljene su revidirane smjernice za pripremu Programa ekonomskih reformi i zemlje su pozvane da pomenuti dokument dostave Evropskoj Komisiji do 31. januara 2019. godine. Ovaj proces će se ponavljati svake godine, tako da će ocjena voditi pripremi seta ciljanih smjernica u domenu politika i redovnom razmatranju implementacije politika. Cilj je da se osigura da saznanja stečena u toku jednogodišnjeg procesa direktno ulaze u sljedeći proces, kako bi se postiglo kontinuirano unaprjeđenje ekonomske politike. U sklopu ove misije, predstavnici Evropske Komisije održali su sastanak sa predstavnicima VSI, izvršnom direktoricom **Sanjom Miovčić** i članom Upravnog odbora, **Edinom Hrnjicom**. Teme o kojima je razgovarano na sastanku uključivale su poslovno okruženje, registraciju poslovnih subjekata, izdavanje dozvola i vladavinu prava.

VSI NOVOSTI

VSI na 5. Energetskom samitu u Bosni i Hercegovini

Peti energetski samit u Bosni i Hercegovini (BiH) organiziran je od strane USAID-ovog Projekta Investiranje u sektor energije (USAID EIA) u BiH, u Neumu od 16. do 18. travnja 2019. godine. Energetski samit koji je okupio više od 600 sudionika iz energetskog sektora poslužio je kao savršena prilika za daljnje razmatranje brojnih pitanja s donositeljima odluka u BiH i entitetima kako bi se osiguralo da se potrebne reforme u energetskom sektoru nastave s brzim provođenjem. Tijekom samita svi su sudionici potvrdili da Bosna i Hercegovina u nekim područjima ne ispunjava svoje obveze kao ugovorna strana Ugovora o energetskoj zajednici. Nakon toga, dogovoren je poboljšanje koordinacije između svih sudionika, jačanje potpore entiteta i blisku suradnju kako bi se osiguralo da Bosna i Hercegovina počne bilježiti napredak. Nadalje, zaključeno je da bi se za ubrzanje reforme energetskog sektora trebao koristiti sljedeći mandat. Što se tiče usvajanja državnog Zakona o električnoj energiji i Zakona o plinu u skladu sa zahtjevima Energetske zajednice, učesnici su priznali potrebu poduzimanja potrebnih koraka za usklađivanje razlika između dva entiteta i podržali usvajanje ključnog Zakona o električnoj energiji i Zakona o plinu na državnoj razini. Razgovarano je i dogovorenje da će se, nakon što državni zakoni odrede pravni okvir, donijeti i izmijeniti zakoni na entitetkoj razini kako bi se osigurala ukupna harmonizacija i usklađenost sa Trećim energetskim paketom EU. Što se tiće obnovljivih izvora energije, jasno je istaknuto da odgovarajuće entitetske vlade moraju usvojiti izmjena entitetskih Zakona o upotrebi OIE i odgovarajućih podzakonskih akata kako bi se omogućila provedba reforme programa potpore obnovljivoj energiji. Cilj reforme je daljnje povećanje udjela obnovljivih izvora energije, kao što je energija vjetra i sunca, na finansijski održiv način. Sudionici su također potvrdili da nadležni organi trebaju pojednostaviti proces licenciranja i ojačati politiku zaštite okoliša, javne konzultacije za projekte OIE kada je riječ o izdavanju okolišnih dozvola i koncesija kako bi se osigurala ekološka održivost postrojenja koja koriste OIE. Na samitu je ispred VSI prisustvovao **Amar Močević** iz Wolf Theissa, član VSI Radne skupine za energetski sektor.

VSI održao sastanak sa predstavnicima PwC China Business Group

Predstavnici PricewaterhouseCoopers China Business Group koja djeluje u Kini te surađuje sa kineskim investitorima i kompanijama prisutnim u regiji Centralne i Istočne Europe, su boravili u posjeti Sarajevu u periodu od 20. do 22. maja 2019. godine. Tokom ove posjete održali su sastanke sa predstavnicima Kineske ambasade u Sarajevu, Državne agencije za unaprjeđenje stranih investicija u BiH te predstavnicima Vijeća stranih investitora BiH. Ovom prilikom izvršna direktorka VSI, **Sanja Miovčić** podijelila je informacije sa gostima iz Kine u vezi kineskih kompanija koje posluju u BiH, također je razgovarano i o potencijalima i privrednim sektorima u BiH koji bi eventualno bili zanimljivi za ulaganje kineskim investitorima.

VSI NOVOSTI

Članice VSI učestvovale na prezentaciji BMZ DeveloPPP.de programa

U sarajevu je 18. juna 2019. godine, u tehničkoj organizaciji Ministartsva spoljne trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine održana prezentacija programa DeveloPPP.de koji je uspostavljen i finansiran od strane Saveznog Ministarstva za privrednu saradnju i razvoj Republike Njemačke (BMZ) 1999. godine. Navedni program koji obuhvata saradnju privatnog i javnog sektora (projekti razvojnih partnerstava) se implementira u više od 70 zemalja u razvoju i do sada je kroz isti realizovano više od 1200 razvojnih partnerstava. Programom je obuhvaćen veliki broj sektora, od trgovine, industrije, ekologije, energetike, zdravstva i drugih, a za njigovu implementaciju je zaduženo Njemačko društvo za međunarodnu saradnju (GIZ- Open Regional Fund for South East Europe - Modernisation of Municipal Services). Na prezentaciji su učestvovali i predstavnici VSI ureda u Sarajevu te nekoliko njegovih članica-kompanija koje su potencijalno zainteresirane za apliciranje na navedeni program sa svojim projektnim prijedlozima. Tokom prezentacije predstavnici GIZ-a ukratko su predstavili sam Program, potrebne procedure i vrste ugovora, dostavili informacije o samim razvojnim partnerstvima, šta je to što se u okviru partnerstva nudi, koji su uslovi i kriteriji za saradnju, kao i koristi za partnere, te koje su to moguće projektne aktivnosti. Tokom prezentacije su bili predstavljeni i određeni projekti iz BiH.

Predstavnik Centra za međunarodno privatno poduzetništvo (CIPE) posjetio VSI

Izvršna direktorica FIC-a **Sanja Miovčić** održala je sastanak sa **Martinom Hrvolovom**, programskom menadžericom za Europu u američkom Centru za međunarodno privatno poduzetništvo (CIPE), koji predstavlja podružnicu američke Gospodarske komore i glavni institut Nacionalne zaklade za demokraciju. Gospođa Hrvolova je posjetila Sarajevo tijekom godišnjeg sastanka EBRD-a koji je održan od 6. do 9. svibnja 2019. godine i iskoristila priliku da sazna više o Vijeću stranih investitora u BiH i upozna direktoricu Miovčić sa aktivnostima koje CIPE trenutno implementira u Bosni i Hercegovini.

Sastanak predstavnika VSI i Inicijative za investicijsku klimu i upravljanje EBRD-a (ICGI)

Izvršna direktorica VSI, **Sanja Miovčić** održala je sastanak sa **Jelenom Ćirković**, saradnikom EBRD-ove Inicijative za investicijsku klimu i upravljanje (EBRD Investment Climate and Governance Initiative - ICGI) u Srbiji, Bosni i Hercegovini i Crnoj Gori. Teme o kojima se razgovaralo bile su trenutne i buduće aktivnosti VSI te aktivnosti koje EBRD sprovodi u okviru pomenute inicijative, a koja se implementira u tranzicijskim zemljama i čiji je cilj jačanje suradnje između javnog i privatnog sektora te poticanje javno-privatnog dijaloga u procesu provođenja reformi.

Sastanak sa predstvincima Programa za lokalnu samoupravu i ekonomski razvoj u Bosni i Hercegovini (EU ProLocal)

Izvršna direktorica VSI, **Sanja Miovčić** u aprilu je održala sastanak sa **Selmom Karavdić-Gaab**, predstavnicom Programa za lokalnu samoupravu i ekonomski razvoj u Bosni i Hercegovini (EU ProLocal). EU ProLocal je zajednički program Evropske unije i Vlade Njemačke. Evropska unija finansira u okviru programa implementaciju projekta za oporavak malih i srednjih preduzeća u područjima pogodjenim poplavama i jačanje njihove konkurentnosti zasnovane na partnerstvima za lokalni ekonomski razvoj, program sprovodi Njemačko društvo za međunarodnu suradnju (GIZ). EU ProLocal ima za cilj da doprinese dinamici ekonomskog i društvenog razvoja u Bosni i Hercegovini jačanjem konkurenčnosti malih i srednjih preduzeća. S tim u vezi, tema sastanka bila je implementacija projekta pod nazivom „Inovacija i digitalizacija u MSP u BiH“, koji se implementira u okviru programa, a koji obuhvata između ostalog i teme ljudskih resursa (HR) i digitalizacije u malim i srednjim preduzećima. Obzirom da su ove teme također u fokusu aktivnosti VSI, na sastanku se razgovaralo i o mogućim modelima suradnje između VSI i spomenutog projekta u ovoj oblasti, riječi je bilo i o održanoj IFTDO konferenciji.

VSI PREDSTAVLJA...

Manpower Group BiH

ManpowerGroup®

Već nekoliko godina zaredom, ManpowerGroup je jedina kompanija u ovoj oblasti proglašena za najetičniju kompaniju u svijetu od strane Ethisphere Instituta. ManpowerGroup je visoko rangirana na Fortune 500 listi koja sadrži najveće američke kompanije, a istovremeno se nalazi na listi najvećih svjetskih kompanija.

Sa predstavništvima u preko 80 zemalja širom svijeta, ManpowerGroup predstavlja globalnog lidera u oblasti privremenog i stalnog zapošljavanja, obezbjeđujući organizacijama svih veličina kontinuirana kadrovska rješenja kako bi poboljšali poslovnu spremnost i konkurentnost. ManpowerGroup pomaže kompanijama da upravljaju promjenjivim potrebama za talentima na današnjem tržištu rada u kome brzi pristup adekvatnim kadrovima predstavlja jaku konkurentnu prednost.

HIK-SM

HIK-SM d.o.o. je firma koja posluje u sklopu HIK GmbH iz Njemačke, inovativne i učinkovite firme u razvoju, izgradnji prototipova i serijskoj proizvodnji mehatronskih sistema, razvodnih ormara, električnih modula, Plug-In kabelske konfekcije, vodova i žičanih setova, te sveobuhvatnih usluga na području logistike i obrade podataka. Kao široko razgranata obiteljska firma, sa sjedištem u Oberzentu, Njemačka, naše razmišljanje i djelovanje temeljimo na budućnosti. Sa time na umu, naš fokus je na nalaženju tehnološki i ekonomski optimalnih rješenja za naše klijente, koje se često postiže na različite načine: ramišljanjem "naprijed" ili razmišljanjem "sa strane", ali uvijek gledajući izvan vlastitih horizonta s ciljem usmjerenim ka vašem uspjehu. Najbolja moguća rješenja sa najvišim standardima kvalitete za vas, naše klijente - to je naša misija. To uključuje slušanje, razumijevanje i tržišno orijentisaniu realizaciju ciljeva. Oko 230 zaposlenih radnika ovo svakodnevno implementira za nas, čime se jača naša pozicija u odnosu na konkurenciju.

ZiraatBank BH

ZiraatBank BH d.d. je subsidijarno lice T.C. Ziraat Bankasi koje je ujedno vlasnik 100% kapitala. Kao naš glavni dioničar čiji kompletan kapital pripada Republici Turskoj, T.C. Ziraat Bankasi je lider u bankarskom sektoru sa aktivom od 89 milijarde EUR i dobiti od 1.3 milijarde EUR. ZiraatBank BH d.d. je osnovana u Bosni i Hercegovini 1996. godine kao prva banka sa stranim kapitalom. Danas banka ima 32 podružnice i pruža usluge bankarstva na cijelom području Bosne i Hercegovine. Aktiva banke koja iznosi više od 1 milijardu KM, kao i uplaćeni osnivački kapital koji iznosi 200 miliona KM na kraju poslovne 2018. godine pokazatelji su snage i ozbiljnosti ZiraatBank BH d.d., koja ima za cilj da doprinese

razvoju i stabilnosti čitave zemlje u cijelosti. Naša vizija je biti nosioc stabilnosti i razvoja bankarskog sektora Bosne i Hercegovine, steći epitet finansijske institucije koja predstavlja transparentnost, stabilnost i ekspeditivnost u procesu obavljanja svojih usluga. Naša misija je doprinjeti zdravom rastu ekonomije, te povećanju životnog standarda stanovnika Bosne i Hercegovine, kao i imati glavnu ulogu u jačanju privrednih veza sa Turskom, ali i ostatkom svijeta, jer vjerujemo da je BiH jedna od najperspektivnijih ekonomija u jugoistočnoj Evropi.

VSI PREDSTAVLJA...

Infobip BH

Infobip, jedna od vodećih IT kompanija u Hrvatskoj, krenuo je kao mala startup kompanija iz Vodnjana u Istri. Danas, s više od deset godina iskustva u industriji, globalno zapošjava više od 1500 ljudi te kroz 61 ured posluje na šest kontinenata. Razlog ovolikom uspjehu su Infobipova komunikacijska platforma i usluge koje mogu doprijeti do gotovo 7 miljardi korisnika i stvari u više od 190 zemalja, omogućavajući tako bespriječnu mobilnu komunikaciju poslovnih subjekata sa svojim korisnicima - na svakom kanalu i uređaju, u svakom trenutku i bez obzira na to u kojem se dijelu svijeta nalaze. Samo u 2018. godini dvije trećine svjetske populacije, odnosno 4.7 milijardi ljudi koristilo je njihove servise i usluge. Kompanija surađuje i u partnerstvu je s vodećim mobilnim operatorima, kompanijama koje razvijaju messaging

aplikacije, bankama, e-commerce kompanijama, društvenim mrežama i tehnološkim kompanijama. Infobip je u svijetu prepoznat kao dobitnik brojnih nagrada za kvalitetu usluga koje provodi pri čemu surađuje s više od 300.000 klijenata; s najvećim svjetskim chat aplikacijama poput WhatsAppa, Vibera, Telegrama, te s globalno poznatim brandovima poput Virgin Megastore, Strave, UBER-a, Zendeska, Taxifya i mnogim drugima. Kreiranje kvalitetnih i inovativnih korisničkih rješenja podrazumijeva da Infobip zapošjava, trenira i zadržava najbolje talente u inžinjeringu širom svijeta. U posljednjih 10+ godina su porasli u centar izvrsnosti inžinjerstva koji zapošljava 1500 ljudi koji sa Infobipovim proizvodima i rješenjima pomažu u mijenjanju svijeta.

Violeta

Priča o Violeti počela se razvijati 2002. godine i za petnaest godina postojanja razvila se u jedan od vodećih brendova higijenskih proizvoda Premium klase u Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj i regiji. Proizvodnja je sama po sebi izazov, a stvaranje snažnog i trajnog branda koji ujedno podrazumijeva i visoku kvalitetu proizvoda dodatna je odgovornost koju imamo prema našim kupcima i krajnjim potrošačima. Počeci su bili izazvani i nimalo lagani, ali sa željom i ciljem da potrošaču poudimo visoko kvalitetan proizvod i uslugu danas imamo tri tvornice, od čega su dvije u Grudama, Bosna i Hercegovina i jednu u Sv.Ivanu Zelini, Hrvatska, u kojima proizvodimo

više od 240 vlastitih proizvoda na petnaest proizvodnih linija. Pored proizvodnje u Grudama imamo i devet poslovnica diljem BiH, dok u Hrvatskoj osim proizvodnje imamo četiri poslovnicu, a u Sloveniji jednu. U zemljama regije gajimo odlične poslovne odnose s našim distributerima preko kojih Violeta proizvodi dolaze do polica trgovina. Osim proizvodnje djelatnost grupacije je usmjerena i na maloprodaju, distribuciju, izvoz, dom za starije i nemoćne, Montessory vrtić, hotelijerstvo, ugostiteljstvo te sportski centar. Violeta je ekskluzivni zastupnik nekih najpoznatijih svjetskih brendova poput Ferrera, Barille, Eviana, Trentona, Paladina, i mnogih drugih.

DMB Legal

Mi smo advokatska firma osnovana 2014. godine, sa sjedištem u Sarajevu, koja pruža pravne savjete poslovnim subjektima i međunarodnim institucijama i organizacijama. Specijalizirani smo za poslovno pravo, pravo konkurenčije i antimonopolsko pravo, korporativna spajanja i akvizicije, trgovačko pravo, radno pravo i parnice.

PRIČE ČLANOVA

Xella BiH u junu podržala održavanje dvije manifestacije

Kao društveno-odgovorna kompanija Xella BiH je podržala i pomogla održavanje humanitarnog odbojkaškog turnira pod nazivom "ŽENE za djecu i majke ONKOLOGIJE UKC-a Tuzla", koji je organizovan od strane Ženske odbojkaške akademije "MIKASA", Radia KAMELEON i DMF Office. Turnir je održan u nedjelju 23. juna, a među učesnicama su bile zaposlenice kompanija koje su sponzorišale ovaj događaj. Također ova kompanija je u sklopu svojih CSR aktivnosti, i ove godine podržala održavanje jedne od najznačajnijih manifestacija u BiH „Dani arhitekture Sarajevo 2019“. Dvanaesto izdanje Dana arhitekture svečano je otvoreno 6. juna u Historijskom

muzeju BiH gdje je predstavljena i izložba pod nazivom „Bauhaus imaginista“. Uticaj i pristup prema učenjima i stavovima koji su se razvijali kroz proteklih 100 godina od osnivanja škole "Bauhaus" bila je provućena kroz sve aktivnosti koje su bile u fokusu tokom proteklih Dana Arhitekture u Sarajevu. Pored sjajnih predavanja i gostovanja, upriličena je i izložba odabranih projekata povodom konkursa za rekonstrukciju dijela naselja Ciglane. Sedam budućih mladih arhitekata iz cijele regije a i šire predstavilo je svoja rješenja a projekat koji prema članovima komisije bude ponudio najbolje rješenje bit će realizovan u narednom periodu.

UniCredit na prvom mjestu u 28 kategorija prema Euromoney istraživanju o finansiranju trgovine 2019

UniCredit je imenovan Najboljim globalnim pružateljem usluga u kategorijama "Sve usluge", "Savjetovanje", "Finansiranje/Plaćanja", "Sveukupna izvedba" i "Proizvodi" prema Istraživanju o finansiranju trgovine 2019. koje je proveo časopis Euromoney. Nagrade uključuju prvo mjesto na globalnoj razini u pet kategorija "Najboljih usluga", kao i prepoznavanje UniCredita kao lidera na tržištima jedanaest država uključujući i Bosnu i Hercegovinu. Ovo istraživanje, koje se provodi već osmu godinu za redom, ujedno prepoznaje UniCredit i kao tržišnog lidera u Centralnoj i istočnoj Europi (CIE), Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj, Češkoj, Mađarskoj, Italiji, Rumuniji, Rusiji, Srbiji i Turskoj. U kategoriji "Najbolja usluga", UniCredit je rangiran na prvom mjestu u CIE, Bosni i Hercegovini Srednjem istoku, Bugarskoj, Češkoj, Mađarskoj, Italiji, Rumuniji, Rusiji, Srbiji, Turskoj i Njemačkoj.

Lista najboljih – sastavljena na temelju povratnih informacija prikupljenih od preko 7000 korporativnih klijenata banaka – prepoznaće UniCreditovu kontinuiranu izvrsnost u području finansiranja trgovine, koja se temelji na UniCreditovom izvrsnom poznavanju svojih ključnih europskih tržišta i visokoj stručnosti u razvoju i plasiranju proizvoda. Generalni menadžer UniCredita **Gianni Franco Papa** rekao je: *"Oduševljeni smo što Euromoney i klijenti koji su sudjelovali u istraživanju nastavljaju prepoznavati UniCredit kao najboljeg globalnog pružatelja usluga u području finansiranja trgovine u okviru različitih ključnih kategorija usluga i diljem različitih regija. Napredak koji smo ostvarili u odnosu na prošlogodišnju listu najboljih ističe našu kontinuiranu posvećenost zadovoljavanju potreba naših klijenata, spremnost da prihvatimo nove alate vezane uz finansiranje trgovine i obrtnog kapitala, kao i zanačajnu snagu naše međunarodne mreže."* UniCredit nastavlja ulagati u inovacije u području finansiranja trgovine, prvenstveno putem blockchain konzorcija "we.trade" te Trgovinske informacijske mreže. Ujedno je odlučio unaprijediti svoju međunarodnu pokrivenost putem uspostavljanja središta za finansiranje trgovanja robom u Abu Dhabiju.

PRIČE ČLANOVA

Sarajevo proslavilo 50 godina od početka proizvodnje Volkswagen automobila

Događaj povodom 50. godišnjice početka proizvodnje automobila u Sarajevu održan je 22. juna 2019. godine u Vogošći. Svečanost inauguracije održana je u Volkswagen-u u Vogošći, a domaćini su bili **Malik Šišić** iz kompanije **Volkswagen Sarajevo**, **Mirsad Jasarspahić** iz Privredne komore Federacije BiH i **Edin Smajić**, načelnik opštine Vogošća. Tokom događaja, najavljen je da je pokrenuta inicijativa od otvaranja tehničkog muzeja u ovoj fabrici, gde su izložena vozila koja su proizvedena, kao i vozila sastavljena od 1998. do 2008. godine. Nakon svečanog defilea, vozila proizvedena u TAS-u su izložena na trgu ispred Kulturno-sportskog centra u Vogošći. Izložba je trajala dva dana. Proslava 50. godišnjice održana je u okviru „Vogoščanskih dana“. TAS (Tvornica Automobila

Sarajevo) osnovana je 1970. godine u saradnji između Volkswagen AG i UNIS-a, sa Volkswagenovim 49% udjela i UNIS-ovim 51%. CKD montaža Volkswagenove Bube započela je u Sarajevu 1972. godine, nakon čega je 1976. godine uslijedila CKD montaža GOLF-a i Jetta-e i Caddy-a 1982. godine. Nakon ratnih godina, sarajevska fabrika je ponovo počela sa radom 1998. godine. Od 2001. godine, u obliku zajedničkog ulaganja, Volkswagen AG je držao udio od 58%, a Prevent 42% udjela u pogonu. SKD montaža modela Volkswagen, Škoda i Audi počela je 1998. godine i nastavila se do 2008. U 2009. godini EcoCarrier mali električni kombi proizведен je u suradnji s njemačkom tvrtkom EcoCraft. Pogon Volkswagen Sarajevo d.o.o. ima ukupnu površinu od 157.000 kvadratnih metara, uključujući 22.300 kvadratnih metara proizvodne površine u upotrebi i 36.700 kvadratnih metara neiskorištene proizvodne površine. Volkswagen Sarajevo proizvodi komponente koje su instalirane na više različitih motora i modela brendova Grupacije. Glavni proizvodi pogona su osovina, prstenasti zupčanici, ležajevi točkova i prirubnice kotača. U 2011. godini, fabrika je proizvela oko 2,4 miliona pogonskih osovina, 1,0 miliona prstenastih zupčanika i 0,6 miliona ležajeva točkova i prirubnice kotača. Pored toga, fabrika proizvodi usisne cijevi, ispušne prigušivače, vrtložne komore, djelove mašina i rezervoare, cijevi, koje su trenutno u skladu sa specifikacijama kupaca. Kompanija je također razvila kapacitete za proizvodnju kontejnera i sada proizvodi široku paletu univerzalnih i specijalnih kontejnera prilagođenih zahtjevima kupaca. Jedan od specijalnih kontejnera je potisna kolica sa nagibnim sistemom koji su razvili inženjeri Volkswagen Sarajevo. Patent za ovaj izum je u toku. Sa svojom inicijativom "Think Blue Factory", Volkswagen brend je postavio jasne ciljeve za ekološki održivo pozicioniranje svih svojih postrojenja. Do 2018. godine, cilj je smanjiti uticaj svih Volkswagenova postrojenja na životnu sredinu za 25 posto. Konkretno, to znači 25% manju potrošnju energije i vode, količine otpada i emisije u svim postrojenjima. U januaru 2009. godine, Volkswagen Sarajevo je bio jedna od prvih kompanija u metaloprerađivačkoj industriji Bosne i Hercegovine koja je dobila ekološku dozvolu. Ovo je obavezni certifikat koji pokazuje da kompanije posluju u skladu sa ekološkim propisima koje propisuje država. U 2011. godini Volkswagen Sarajevo je dobio certifikat ISO 14001 za svoj sustav upravljanja okolišem.

PRIČE ČLANOVA

Telemach Košarkaški kamp 2019. na Bjelašnici

Kompanija Telemach u saradnji sa košarkaškim klubom „KOŠ“ i ove godine organizuje jedinstveni ljetni „Telemach košarkaški kamp“ na Bjelašnici, koji će tokom sedam dana trajanja okupiti mlade košarkaške nade uzrasta od 8 do 18 godina, te im pružiti mogućnost nadogradnje vještine individualne tehnike, kao i same košarkaške taktike. Kompanija Telemach već treću godinu je generalni pokrovitelj ovog projekta čiji je cilj afirmacija mlađih sportaša. Kroz zadnja dva kampa prošlo je 220 djece, što govori o uspješnosti ovog projekta. Svrha ovog kampa, koji se održava u periodu od 1.-7. jula jeste, da se mlađi usmjeri ka sportu kao zdravoj životnoj navici, uživajući u boravku na planini i svježem zraku u društvu svojih vršnjaka. „Cilj nam je afirmisati mlađe sportiste, omogućiti im nadogradnju sportskih vještina, kao i pokazati kako se individualnim radom i pojačanim aktivnostima može doći do zajedničkog cilja u izgradnji vrhunskih sportskih ličnosti. Telemach košarkaški kamp ove godine nagrađuje jednog polaznika besplatnim učešćem“ – rekao je Kenan Đonko, CMO Telemach-a. Ovaj projekat se organizuje u suradnji K.K. „KOŠ“, sa košarkaškim klubovima sa područja BiH, a to su klubovi Federacije BiH (ŽKK Konjic, ŽKK Play off Sarajevo, ŽKK Livno i KK Kiseljak) i Republike Srpske (ŽKK Igman Istočno Sarajevo i KK Modriča). Zaštitno lice Kampa je sjajni BH košaraš **Džanan Musa** koji će održati radionicu mlađim polaznicima i od kojeg mogu naučiti mnogo toga.

Otvorene prijave za regionalni 'Elevator Lab Challenge'

Raiffeisen BANK dd Bosna i Hercegovina objavila je 25. juna 2019. službeni početak regionalnog projekta za startupe u oblasti finansijskih tehnologija, 'Elevator Lab Challenge', koji je dio međunarodnog Elevator Lab programa čiji je nositelj Raiffeisen Bank International (RBI). Regionalni Elevator Lab Challenge je organizovan kroz lokalna takmičenja u Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj i Srbiji, a prijave su otvorene od 19. juna do 10. avgusta. Prijavljivanjem za učestvovanje, startup kompanije prolaze kroz proces odabira od strane stručnog žirija, koji čine menadžeri Raiffeisen banke i uspješni regionalni preduzetnici i investitori. Najbolji startipi sa svakog takmičenja će dobiti nagradu od 5.000 €, kao i direktni plasman u polufinalu Elevator Lab akceleratorskog programa RBI-a, gdje će se takmičiti s pobjednicima iz drugih zemalja. Regionalni Elevator Lab Challenge će se završiti Gala događajem u Beogradu na kome će pobjednici takmičenja iz sve tri zemlje dobiti priliku da svoj biznis predstave pred stručnim žirijem i publikom i izbore se za nagradu od dodatnih 5.000 €. Najbolji startipi po izboru stručnog žirija u Beču postaju dio četvoromjesečnog Elevator Lab programa gdje dobijaju obuku i mentorstvo RBI-a, ali i finansijsku podršku za razvoj svog pilot proizvoda, i to bez uzimanja vlasničkog udjela. Pored toga, takmičari dobijaju i priliku da dodaju svoju inovaciju unutar mreže Raiffeisen grupe i time dosegnu 16,1 miliona klijenata. Poziv je otvoren za sve startupe koji inoviraju i digitalizuju područja poslovanja i finansija, a prije svega za one koje se bave poboljšanjem korisničkog iskustva, predviđanjima i analitikom različitih aspekata poslovanja, automatizacijom, sigurnošću podataka, ali i unapređenjem različitih finansijskih ili investicijskih procesa. Takmičenje će se u Sarajevu održati 29. avgusta, dok se Gala događaj u Beogradu održava 3. septembra. Detaljne informacije o projektu dostupne su na web stranici: <https://elevator-lab.com/challenges/regional-1/>.

PRIČE ČLANOVA

Sparkasse Bank i EBRD organizovali GEFF energetski efikasni dan u Tuzli

Sparkasse Bank dd BiH i EBRD GEFF program, u saradnji sa vodećim proizvođačima i prodavačima zelih tehnologija u BiH, organizovali su 'GEFF energetski efikasni dan' u subotu, 22. juna 2019., na Trgu slobode u Tuzli. "Sparkasse Banka je odavno prepoznaла važnost ulaganja i podrške ulaganjima u projekte koji imaju za cilj povećanje energetske efikasnosti. Upravo iz tog razloga smo razvili posebne kredite za unapređenje energetske efikasnosti domaćinstava. EE Dan je izvrsna prilika za sve zainteresirane da vide kakva je to zelena tehnologija i zeleni proizvodi, kao i da izračunaju koliko iznosi povrat takvih investicija, uz finansijski podsticaj EU, a koji može ići čak do 20%", izjavila je **Elvira Prnjavorac**, direktorica Segmenta upravljanja prodajom Sparkasse Bank. GEFF energetski efikasan dan u Tuzli okupio je proizvođače i prodavače energetski efikasnih tehnologija i proizvoda, procijenjenih i odobrenih od strane GEFF-a, kao što su: topotna pumpa, peć na pelet, energetski efikasni prozori, krovni prozor i solarni kolektor, čija implementacija u stanovima ili kućama omogućava značajne uštede novca, veću udobnost doma, ali i smanjenje zagađenosti zraka, time doprinoseći povećanju kvaliteta okruženja u kojem živimo. Ova specijalna linija kredita Sparkasse banke za fizička lica se plasira u okviru Programa finansiranja zelene ekonomije (GEFF), koji je obezbijedila Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD), usmjerenih na poboljšanje energetske efikasnosti domaćinstava.

BIMAL dobio odobrenje za preuzimanje somborske fabrike ulja

Nadležna regulatorna tijela u Republici Srbiji dala su saglasnost kompaniji BIMAL Invest za preuzimanje većinskog udjela od 77% u somborskoj fabriци ulja Novo Sunce, što je značajan korak ka finalizaciji akvizicije koja je započeta potpisivanjem pisma o namjerama 27. decembra 2018. godine. BIMAL Grupa će preuzimanjem fabrike koja ima tradiciju proizvodnje od 1972. godine ojačati svoju poziciju na tržištu Zapadnog Balkana, EU, Bliskog i Dalekog istoka. BIMAL Invest sa sjedištem u Beogradu posluje u okviru BIMAL Grupe u čijem sastavu se nalazi i fabrika za proizvodnju jestivog ulja BIMAL d.d. iz Brčkog.

Philip Morris International: Donosi budućnost bez dima

IQOS

Philip Morris International (PMI) je trenutno lider transformacije u duhanskoj industriji sa ciljem stvaranja budućnosti bez dima i naposljetku zamijene konzumiranja cigareta proizvodima oslobođenih duhanskog dima, a sve u korist pušača, društva, kompanije i njenih dioničara. PMI je vodeća međunarodna duhanska tvrtka koja se bavi proizvodnjom i prodajom cigareta, proizvoda bez dima i povezanih elektroničkih uređaja i pribora, te drugih proizvoda koji sadrže nikotin na tržištima izvan SAD-a. PMI gradi budućnost na novoj kategoriji proizvoda oslobođenih dima koji, iako nisu bez rizika, su mnogo bolji izbor od nastavka tradicionalnog konzumiranja cigareta. Zahvaljujući multidisciplinarnim kapacitetima u razvoju proizvoda, najmodernijim idejama i metodama te znanstvenim dokazima, PMI nastoji osigurati da proizvodi bez dima zadovoljavaju preferencije potrošača i stroge regulatorne zahtjeve. PMI-jev portfelj proizvoda IQOS bez dima uključuje proizvode koji ne mogu nanijeti opekatine i proizvode za isparavanje koji sadrže nikotin. Od 31. ožujka 2019. PMI procjenjuje da je oko 7,3 milijuna odraslih pušača diljem svijeta već prestalo pušiti i prešlo na PMI-jev proizvod koji ne gori, a koji je trenutno dostupan za

prodaju na 47 tržišta u ključnim gradovima ili na nacionalnoj razini u okviru IQOS brenda. Za više informacija o revolucionarnim IQOS proizvodima posjetite www.pmi.com i www.pmiscience.com.

PRIČE ČLANOVA

Nelt među najpoželjnijim poslodavacima u Bosni i Hercegovini

Na izboru najpoželjnijeg poslodavca u Bosni i Hercegovini za 2019. godinu, kompanija Nelt je zadržala prošlogodišnje drugo mjesto i time se ponovo našla među top tri najpoželjnije kompanije za zaposlenje, u sektoru distribucije. Trinaesta svečana dodjela nagrada je održana 26. aprila u Sarajevu. Ovom prilikom su dodijeljena priznanja kompanijama koje su izabранe za Najpoželjnije poslodavce u 2019. Ispred Nelta, uručenju nagrada su prisustvovali **Indira Semanić**, HR Business Partner, **Jelena Popadić**, HR Assistant i **Sanela Vezir**, Modern Trade Manager. „*Ova nagrada pokreće i motivira sve uspješne poslodavce da budu još konkurentniji na tržištu rada i da kreiraju mjesto za rad koje će privući i zadržati nabolje kadrove u BiH. Drago nam je što naši zaposlenici i javnost prepoznaju Nelt kao kompaniju kojoj su ljudi na prvom mjestu. Ova nagrada pokazuje da uspješno gradimo brend naj poslodavca i prepoznatljivost Nelta, koji svakim danom raste*”, rekli su iz Nelta.

da kreiraju mjesto za rad koje će privući i zadržati nabolje kadrove u BiH. Drago nam je što naši zaposlenici i javnost prepoznaju Nelt kao kompaniju kojoj su ljudi na prvom mjestu. Ova nagrada pokazuje da uspješno gradimo brend naj poslodavca i prepozнатљивост Nelta, koji svakim danom raste”, rekli su iz Nelta.

Marbo preuzeo distribuciju Pepsija za tržište BiH

Tvrtka Marbo d.o.o. koja djeluje u okviru multinacionalne tvrtke PepsiCo, svojim je portfeljem dodala i distribuciju najvećih svjetskih brandova u segmentu bezalkoholnih pića - Pepsi, Mirinda, Pepsi Max, 7Up i Lipton. Na taj način dio obitelji Marbo osim već poznatih brandova grickalica - Chipsy, Clipsy, Pardon i Gud, Quaker Oatmeal i brand Minute Pire, postali su najpoznatije svjetske marke bezalkoholnih pića. Distribucija robnih marki konzumiranih u više od 200 zemalja i regija svijeta započela je u siječnju 2019. godine, te je na taj način tvrtka Marbo značajno proširila poslovanje na tržištu Bosne i Hercegovine. „*Pepsi se vraća na velika vrata - poruku je koju želimo poslati našim potrošačima, ali i našim partnerima i ključnim kupcima. Nakon 18 godina poslovanja na tržištu Bosne i Hercegovine, veliko nam je zadovoljstvo što u naš portfolio dodajemo pića, po kojima je PepsiCo svjetski poznat. To znači da ćemo, kao dio jedne od najvećih svjetskih prehrambenih i napitnih tvrtki, moći primjeniti najbolja iskustva, inovacije i prakse s mnogim svjetskim tržišta, te da će robne marke Pepsi, Mirinda, Pepsi Max, 7Up i Lipton imati priliku ostvariti dinamičan rast koji zaslužuju*”, izjavio je **Nenad Miščević**, generalni direktor PepsiCo za zapadni Balkan i baltičke zemlje.

Počela m:tel kampanja 'Jedan poziv mijenja sve – ne koristi telefon dok voziš!'

Predstavljanjem auto-simulatora na Trgu Krajine u Banjaluci, koji na jedinstven način prikazuje koje su opasnosti upotrebe mobilnog telefona tokom vožnje, ozvaničen je početak m:tel-ove kampanje o nekorишћenju telefona za volanom pod nazivom 'Jedan poziv mijenja sve – ne koristi telefon dok voziš!'. Ovo je peta godina kako kompanija m:tel, uz podršku Ministarstva saobraćaja i veza Republike Srpske, Agencije za bezbjednost saobraćaja Republike Srpske i Auto-moto saveza Republike Srpske, daje svoj doprinos sigurnijoj vožnji putem društveno odgovorne kampanije. Događaju na Trgu Krajine su prisustvovali **Marko Lopičić**, generalni direktor kompanije m:tel, **Neđo Trninić**, ministar saobraćaja i veza Republike Srpske, kao i **Ranko Babić**, generalni sekretar Auto-moto saveza RS. Cilj kampanje je skretanje pažnje javnosti na značaj odgovornog ponašanja u saobraćaju, ali i poštovanja zakonskih propisa. „*Kompanija m:tel svoje društveno odgovorno poslovanje, između ostalog, potvrđuje i realizovanjem kampanje koja se tiče bezbednosti u saobraćaju*”, istakao je generalni direktor kompanije m:tel, Marko Lopičić, te dodao da kao kompanija koja se bavi modernim tehnologijama i komunikacijom, m:tel želi učestvovati u podizanju svijesti o nužnosti odgovornog ponašanja u saobraćaju, posebno kada je riječ o upotrebi mobilnog telefona tokom vožnje. „*Iskreno se nadamo da ćemo ovim, ali i mnogim drugim aktivnostima koje konstantno sprovodimo u pravcu edukacije naših korisnika, pozitivno uticati na svest svih vozača, jer zaista ne postoji ništa vrednije od života*”, rekao je **Lopičić**. Treba napomenuti da je prethodne godine, u okviru Međunarodne konferencije za bezbjednost saobraćaja koju podržava Evropski savjet za bezbjednost saobraćaja, kompanija m:tel dobila Priznanje za podršku realizacije preventivnih aktivnosti u oblasti bezbjednosti saobraćaja. Kompanija m:tel će, pored predstavljanja auto-simulatora, uz podršku partnera realizovati i brojne druge edukativne aktivnosti tokom narednih mjeseci.

USVOJENA LEGISLATIVA

BOSNA I HERCEGOVINA

VIJEĆE MINISTARA BOSNE I HERCEGOVINE

- Odluka o najmanjem iznosu sredstava potrebnom za izdržavanje stranca za vrijeme namjeravnog boravka u Bosni i Hercegovini (Službeni glasnik BiH, broj: 5/19)
- Odluka o provođenju Zakona o carinskoj politici u Bosni i Hercegovini (Službeni glasnik BiH, broj: 13/19)
- Pravilnik o dopuni Pravilnika o proizvodima od mlijeka i starter kulturama (Službeni glasnik BiH, broj: 17/19)
- Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o maksimalnim nivoima ostataka pesticida u i na hrani i hrani za životinje biljnog i životinjskog porijekla (Službeni glasnik BiH, broj: 21/19)
- Odluka o Dozvolama za korištenje radiofrekvencijskog spektra za pružanje usluga putem mobilnih pristupnih sustava (Službeni glasnik BiH, broj: 23/19)
- Odluka o usvajanju Strategije provođenja prava intelektualnog vlasništva u Bosni i Hercegovini 2018. - 2022. godina (Službeni glasnik BiH, broj: 24/19)
- Odluka o visini naknade za postupak zaštite oznaka porijekla i zaštite oznaka geografskog porijekla i postupak zaštite oznaka garantirano tradicionalnog specijaliteta prehrabnenih proizvoda (Službeni glasnik BiH, broj: 34/19)

MINISTARSTVO KOMUNIKACIJA I PROMETA BOSNE I HERCEGOVINE

- Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o dimenzijama, ukupnoj masi i osovinskom opterećenju vozila, o uređajima i opremi koju moraju imati vozila i o osnovnim uvjetima koje moraju ispunjavati uređaji i oprema u prometu na cestama (Službeni glasnik BiH, broj: 26/19)

MINISTARSTVO CIVILNIH POSLOVA BOSNE I HERCEGOVINE

- Uputstvo o postupanju Ministarstva civilnih poslova Bosne i Hercegovine po zahtjevima za izdavanje potvrde o postojanju pravnog osnova za oslobađanje robe od uvoznih dažbina (Službeni glasnik BiH, broj: 8/19)
- Pravilnik o dopuni Pravilnika o izdavanju službenih pasoša i viza (Službeni glasnik BiH, broj: 16/19)

REGULATORNA AGENCIJA ZA KOMUNIKACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

- Odluka o visini stope i vrijednosti boda za obračun godišnje naknade za dozvole (Službeni glasnik BiH, broj: 5/19)
- Odluka o cijenama usluga roaminga u javnim mobilnim komunikacijskim mrežama (Službeni glasnik BiH, broj: 43/19)

DRŽAVNA REGULATORNA KOMISIJA ZA ELEKTRIČNU ENERGIJU - DERK

- Odluka o tarifama za sistemsku i pomoćne usluge (Službeni glasnik BiH, broj: 8/19)
- Pravilnik o radu mreža u vezi priključivanja (Službeni glasnik BiH, broj: 19/19)
- Odluka o odobrenju maksimalno moguće snage prihvata iz neupravljivih izvora električne energije (Službeni glasnik BiH, broj: 23/19)
- Odluka o izmjeni Odluke o tarifama za sistemsku i pomoćne usluge (Službeni glasnik BiH, broj: 26/19)
- Odluka o utvrđivanju Kriterija za odobravanje odstupanja od primjene pravila priključivanja proizvodnjih modula (Službeni glasnik BiH, broj: 26/19)
- Odluka o produženju važenja Odluke o tarifi za usluge prijenosa električne energije (Službeni glasnik BiH, broj: 34/19)

URED ZA VETERINARSTVO BOSNE I HERCEGOVINE

- Odluka o usvajanju Plana službenog uzorkovanja mlijeka i proizvoda od mlijeka, sirovog mlijeka, vode i briseva radnih površina i opreme u 2019/2020 u mljekarama odobrenim za izvoz u Evropsku uniju (Službeni glasnik BiH, broj: 22/19)
- Odluka o usvajanju Plana službenih kontrola mlijeka i proizvoda od mlijeka za izvoz u Evropsku uniju za 2019. godinu (Službeni glasnik BiH, broj: 22/19)

USVOJENA LEGISLATIVA

UPRAVA ZA INDIREKTNO OPOREZIVANJE BOSNE I HERCEGOVINE

- Uputa o izmjeni Upute o pojednostavljenom carinskom postupku po računu (Službeni glasnik BiH, broj: 2/19)
- Uputstvo o izmjenama Uputstva o uništenju i ustupanju carinske robe (Službeni glasnik BiH, broj: 20/19)
- Uputstvo o postupku povrata i odobravanju poreznog kredita po osnovu podnošenja prijave za porez na dodanu vrijednost (Službeni glasnik BiH, broj: 27/19)
- Uputstvo o načinu postupanja sa prijavama za porez na dodanu vrijednost i prijavama akcize i razrezom poreza po službenoj dužnosti (Službeni glasnik BiH, broj: 27/19)
- Odluka o visini stope kompenzatorne kamate za period od 01. jula 2019. godine do 31. decembra 2019. godine (Službeni glasnik BiH, broj: 36/19)
- Uputstvo o popunjavanju carinske prijave i zbirne prijave (Službeni glasnik BiH, broj: 43/19)

VISOKO SUDSKO I TUŽILAČKO VIJEĆE BOSNE I HERCEGOVINE

- Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o Sistemu za automatsko upravljanje predmetima u sudovima (CMS) (Službeni glasnik BiH, broj: 34/19)

VANJSKOTRGOVINSKA KOMORA BOSNE I HERCEGOVINE

- Odluka o članarini Vanjskotrgovinskoj komori Bosne i Hercegovine za 2019. godinu (Službeni glasnik BiH, broj: 1/19)

FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

VLADA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

- Odluka o izmjenama Odluke o visini i načinu plaćanja naknade za pokriće troškova kakvoće kvalitete određenih proizvoda pri uvozu i izvozu (Službene novine FBiH, broj: 13/19)
- Odluka o utvrđivanju potrebnog iznosa naknade za podsticanje i jediničnog iznosa naknade za podsticanje proizvodnje električne energije iz OIEiEK za 2019. godinu (Službene novine FBiH, broj: 16/19)
- Odluka o načinu namjenskog utroška sredstava ostvarenih na osnovu takse za uspostavu rezervi naftnih derivata za period 2019.-2022. godina (Službene novine FBiH, broj: 28/19)

FEDERALNO MINISTARSTVO FINANCIJA

- Pravilnik o izmjenama Pravilnika o načinu uplate javnih prihoda budžeta i vanbudžetskih fondova na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine (Službene novine FBiH, broj: 18/19)
- Uputstvo o izmjenama i dopunama Uputstva o formi i sadržaju naloga za plaćanje i procedurama za izvršenje platnih transakcija (Službene novine FBiH, broj: 30/19)
- Pravilnik o izmjenama Pravilnika o načinu uplate javnih prihoda budžeta i vanbudžetskih fondova na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine (Službene novine FBiH, broj: 41/19)

FEDERALNO MINISTARSTVO TRGOVINE

- Uputstvo o načinu, sadržaju i rokovima dostave obavještenja o promjeni cijena i marži pojedinih proizvoda i usluga (Službene novine FBiH, broj: 20/19)

FEDERALNO MINISTARSTVO ENERGIJE, RUDARSTVA I INDUSTRIJE

- Pravilnik o Informacionom sistemu energijske efikasnosti Federacije Bosne i Hercegovine (Službene novine FBiH, broj: 2/19)
- Pravilnik o izmjenama Pravilnika o utvrđivanju kvaliteta tečnih naftnih goriva (Službene novine FBiH, broj: 7/19)

FEDERALNO MINISTARSTVO ZDRAVSTVA

- Naredba o izmjeni Naredbe o visini i plaćanju naknade za pokrivanje troškova ispitivanja i utvrđivanja zdravstvene ispravnosti životnih namirnica i predmeta opće upotrebe koji se uvoze u Federaciju Bosne i Hercegovine (Službene novine FBiH, broj: 3/19)

USVOJENA LEGISLATIVA

FINANSIJSKO-INFORMATIČKA AGENCIJA

- Pravilnik o uslovima i postupku ustupanja prava na korištenje podataka iz Registra finansijskih izvještaja pravnim i fizičkim licima i načinu njihovog korištenja (Službene novine FBiH, broj: 15/19)

AGENCIJA ZA BANKARSTVO FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

- Odluka o internom procesu procjene adekvatnosti kapitala i internom procesu procjene adekvatnosti likvidnosti u banci (Službene novine FBiH, broj: 16/19)
- Odluka o stavljanju van snage Odluke o postupku kontrole deviznog poslovanja u banci - platni promet (Službene novine FBiH, broj: 29/19)
- Odluka o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka (Službene novine FBiH, broj: 44/19)
- Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o izvještajima koje banka dostavlja Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine (Službene novine FBiH, broj: 44/19)
- dostavljaju Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine za potrebe izrade i ažuriranja plana restrukturiranja banke i bankarske grupe (Službene novine FBiH, broj: 44/19)

REPUBLIKA SRPSKA

NARODNA SKUPŠTINA REPUBLIKE SRPSKE

- Zakon o izmjenama Zakona o obnovljivim izvorima energije i efikasnoj kogeneraciji (Službeni glasnik RS, broj: 26/19)
- Zakon o podsticajima u privredi Republike Srpske (Službeni glasnik RS, broj: 52/19)
- Zakon o izmjeni Zakona o bankama Republike Srpske (Službeni glasnik RS, broj: 54/19)

VLADA REPUBLIKE SRPSKE

- Uredba o ograničavanju marži u prometu robe (Službeni glasnik RS, broj: 27/19)

MINISTARSTVO FINANSIJA REPUBLIKE SRPSKE

- Uputstvo za plaćanje i podnošenje porezne prijave za porez na upotrebu, držanje i nošenje dobara (Službeni glasnik RS, broj: 11/19)
- Uputstvo za podnošenje i popunjavanje Porezne prijave za ostale naknade (PP-ON) (Službeni glasnik RS, broj: 12/19)
- Uputstvo za podnošenje i popunjavanje Poreske prijave za ostale naknade (PP-ON) (Službeni glasnik RS, broj: 39/19)
- Uputstvo o izmjeni i dopuni Uputstva o formi i sadržaju naloga za plaćanje i procedurama za izvršenje platnih transakcija Službeni glasnik RS, broj: 40/19)

MINISTARSTVO ZA PROSTORNO UREĐENJE, GRAĐEVINARSTVO I EKOLOGIJU REPUBLIKE SRPSKE

- Pravilnik o načinu i postupku upravljanja otpadom od titan-dioksida i mjerama monitoringa životne sredine na lokaciji (Službeni glasnik RS, broj: 7/19)
- Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o mjerama za sprečavanje i smanjenje zagađivanja zraka i poboljšanje kvaliteta zraka (Službeni glasnik RS, broj: 16/19)
- Pravilnik o načinu i postupku upravljanja otpadom od dugotrajnih organskih zagađujućih materija (Službeni glasnik RS, broj: 32/19)
- Pravilnik o postupanju sa uređajima i otpadom koji sadrže poliklorovana jedinjenja (Službeni glasnik RS, broj: 51/19)

MINISTARSTVO PRIVREDE I PREDUZETNIŠTVA

- Pravilnik o izmjeni Pravilnika o djelatnostima koje se mogu obavljati u stambenom prostoru (Službeni glasnik RS, broj: 23/19)
- Pravilnik o izmjeni Pravilnika o djelatnostima za čije obavljanje nije potreban poslovni prostor (Službeni glasnik RS, broj: 23/19)
- Pravilnik o izmjeni Pravilnika o djelatnostima koje se mogu obavljati sezonski (Službeni glasnik RS, broj: 23/19)

USVOJENA LEGISLATIVA

MINISTARSTVO ENERGETIKE I RUDARSTVA

- Pravilnik o izmjeni Pravilnika o izdavanju i oduzimanju licenci za obavljanje poslova u oblasti rudarstva (Službeni glasnik RS, broj: 7/19)
- Pravilnik o izradi, reviziji i odobravanju rudarskih projekata (Službeni glasnik RS, broj: 11/19)
- Program utvrđivanja usklađenosti kvaliteta tečnih naftnih goriva za ljetnu sezonu 2019. godine (Službeni glasnik RS, broj: 34/19)
- Pravilnik o rudarskim geodetskim mjerjenjima (Službeni glasnik RS, broj: 37/19)
- Pravilnik o promjeni snabdjevača prirodnim plinom (Službeni glasnik RS, broj: 38/19)
- Pravilnik o snabdijevanju posljednjeg izbora prirodnim plinom (Službeni glasnik RS, broj: 38/19)
- Pravilnik o tehničkim normativima za transport prirodnog plina magistralnim plinovodima i plinovodima za međunarodni transport (Službeni glasnik RS, broj: 43/19)

KOMISIJA ZA HARTIJE OD VRIJEDNOSTI REPUBLIKE SRPSKE

- Pravilnik o adekvatnosti kapitala društva za upravljanje investicionim fondovima (Službeni glasnik RS, broj: 9/19)
- Pravilnik o izmjenama Pravilnika o izdavanju dozvole za poslovanje i statusne promjene društva za upravljanje investicionim fondovima (Službeni glasnik RS, broj: 28/19)
- Pravilnik o izmjenama Pravilnika o uvjetima i postupku za izdavanje dozvole za vršenje funkcije člana nadzornog odbora zatvorenog investicionog fonda (Službeni glasnik RS, broj: 28/19)
- Pravilnik o izmjenama Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja dozvole za obavljanje funkcije člana upravnog odbora društva za upravljanje investicionim fondovima (Službeni glasnik RS, broj: 28/19)

AGENCIJE ZA BANKARSTVO REPUBLIKE SRPSKE

- Odluka o postupku interne procjene adekvatnosti likvidnosti u banci (Službeni glasnik RS, broj: 48/19)
- Odluka o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka (Službeni glasnik RS, broj: 48/19)
- Odluka o izmjeni i dopuni Odluke o izračunavanju kapitala banaka, broj: UO-85/19 (Službeni glasnik RS, broj: 48/19)
- Odluka o izmjeni i dopuni Odluke o izvještavanju o adekvatnosti kapitala banke, broj: UO-86/19 (Službeni glasnik RS, broj: 48/19)
- Odluka o načinu provođenja kontrole i nalaganja mjera u svrhu izvršavanja zadatka i ciljeva iz nadležnosti restrukturiranja banaka (Službeni glasnik RS, broj: 51/19)
- Odluka o podacima i informacijama koje se dostavljaju Agenciji za bankarstvo Republike Srpske za potrebe izrade i ažuriranja plana restrukturiranja banke i bankarske grupe (Službeni glasnik RS, broj: 51/19)

REGULATORNA KOMISIJA ZA ENERGETIKU REPUBLIKE SRPSKE - RERS

- Metodologija za obračun regulatorne naknade (Službeni glasnik RS, broj: 4/19)
- Pravilnik o izdavanju dozvola (Službeni glasnik RS, broj: 7/19)
- Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o javnim raspravama i rješavanju sporova i žalbi (Službeni glasnik RS, broj: 7/19)
- Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o snabdijevanju kvalificiranih kupaca električnom energijom i postupku promjene snabdjevača, broj: 01-103-6/19/R-106-41 (Službeni glasnik RS, broj: 29/19)
- Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o podsticanju proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora i u efikasnoj kogeneraciji, broj: 01-461-7/18/R-99-292 (Službeni glasnik RS, broj: 29/19)
- Pravilnik o certifikaciji operatera transportnog sistema prirodnog plina (Službeni glasnik RS, broj: 31/19)

PORESKA UPRAVA REPUBLIKE SRPSKE

- Pravilnik o izmjenama Pravilnika o postupku i načinu podnošenja poreznih prijava (Službeni glasnik RS, broj: 21/19)

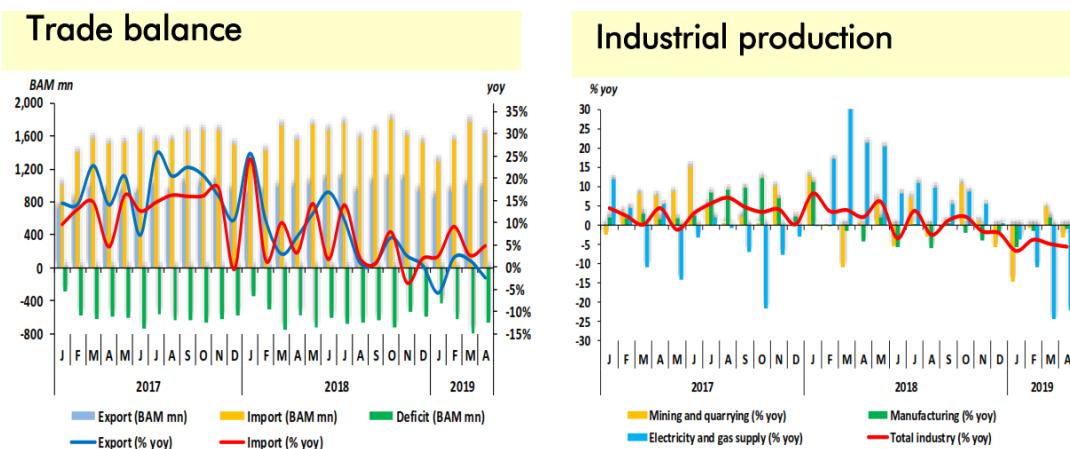
PRIVREDNA KOMORA REPUBLIKE SRPSKE

- Odluka o načinu obračuna, visini godišnje članarine, rokovima i načinu uplate (Službeni glasnik RS, broj: 16/19)

EKONOMSKI PREGLED ZA BIH

U fokusu

- ✓ Evropska Komisija objavila je Mišljenje o zahtjevu Bosne i Hercegovine za članstvo u EU. Izvješće / mišljenje identificira ključne prioritete za BiH koje treba ispuniti kako bi se dala preporuka za otvaranje pregovora o pristupanju u EU.
- ✓ Izvoz roba vratio se u negativno područje u početnom mjesecu drugog tromjesečja 2019. godine. Budući da su pokazatelji trgovinske bilance znatno slabiji u prvim mjesecima 2019. u odnosu na očekivano, ove godine revidirane su ključne stope rasta izvoza / uvoza: Međutim, očekuje se da će ukupni učinak neto trgovine ostati sličan procjenjenoj stopi rasta realnog BDP-a od 2,7% na godišnjoj razini.
- ✓ Industrijska proizvodnja BiH i dalje je ostala ukorijenjena u kontrakcijskom području - negativan udar na industrijsku proizvodnju traje gotovo 6 mjeseci. Pozitivno je to da je rast prodaje u maloprodaji veći od očekivanog te da bi trebao ublažiti pad industrijske proizvodnje koji je veći od očekivanog. Rast realnog BDP-a trebao bi također imati koristi od snažnog rasta u sektoru turizma i građevinskog sektora u 2019. godini.
- ✓ Za nekoliko "velikih igrača" u bankarskom sektoru 2018. godina bila je rekordna godina u smislu profitabilnosti: UniCredit, RBBH i Intesa SanPaolo. RBBH je zabilježila najveći omjer profitabilnosti među sudionicima na tržištu (ROA, ROE, neto profitna marža). U međuvremenu, dinamika zajmova bankarskog sektora dostigla je ovogodišnju najvišu stopu rasta od 6,1% od aprila 2019.
- ✓ U skladu s najnovijom dinamikom, revidirano je nekoliko značajnih makroekonomskih pokazatelja, uključujući trgovinsku bilancu i industrijsku proizvodnju. Međutim, nepromijenjene pozitivne procjene za potrošnju, investicije i izvoz usluga predstavljaju kamen temeljac zašto se još uvijek ne treba smanjivati predviđena stopa BDP-a (2,7% na godišnjoj razini u 2019.) unatoč razočaravajućoj dinamici industrije i izvoza robe u prva 4 mjeseca 2019. godine.

Izvor: Agencija za statistiku BiH, Raiffeisen BANK dd BiH

EKONOMSKI PREGLED ZA BIH

BOSNA I HERCEGOVINA	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Zadnji dostupni podaci	2019e
Nominalni BDP (EUR mlrd)	13.7	14.0	14.6	15.3	16.0	16.8	n.a.	17.7
Realni BDP (% na godišnjoj razini)	2.3	1.2	3.1	3.1	3.2	3.1	n.a.	2.7
BDP po stanovniku (EUR)	3,798	3,923	4,134	4,347	4,574	4,783	n.a.	5,067
Industrijska proizvodnja (realno. % na godišnjoj razini)	6.7	0.1	2.6	4.3	3.1	1.6	-5.2	1.0
Trgovina na malo (index) (realno. % na godišnjoj razini)	4.5	1.8	7.8	7.0	5.1	8.2	7.4	7.5
Potrošnja po kućanstavu (realno. % na godišnjoj razini)	0.0	1.9	1.8	2.2	1.5	1.4	n.a.	1.7
Bruto investicije u fiksni kapital (realno.% na godišnjoj razini)	-3.0	8.2	2.9	10.8	8.9	6.4	n.a.	7.0
Izvoz dobara i usluga (realno. % na godišnjoj razini)	7.9	4.1	7.8	9.3	11.8	5.9	n.a.	4.5
Uvoz dobara i usluga (realno. % na godišnjoj razini)	-0.1	7.7	0.8	6.8	7.7	3.2	n.a.	3.6
C/A bilanca (EUR mlrd)	-0.7	-1.0	-0.8	-0.7	-0.8	-0.7	n.a.	-0.8
C/A bilanca (% BDP)	-5.3	-7.3	-5.3	-4.7	-4.7	-4.2	n.a.	-4.4
Neto inozemna izravna ulaganja (EUR mlrd)	0.2	0.4	0.3	0.3	0.3	0.4	n.a.	0.5
Neto inozemna izravna ulaganja (% BDP)	1.3	2.9	1.8	1.7	2.1	2.3	n.a.	2.7
Trgovinska bilanca (EUR mlrd)	-3.5	-3.8	-3.5	-3.4	-3.6	-3.8	-1.3	-4.1
Trgovinska bilanca (% BDP)	-25.4	-27.5	-24.0	-22.5	-22.7	-22.5	-7.2	-23.3
Proizvođačke cijene (prosj.% na godišnjoj razini)	-2.2	-0.2	0.6	-2.3	3.0	3.6	1.4	2.0
Potrošačke cijene (prosj.% na godišnjoj razini)	-0.1	-0.9	-1.0	-1.1	1.3	1.4	1.0	1.3
Prosječne mjesecne bruto plaće (EUR)	660	659	659	665	676	697	713	711
Prosječne bruto plaće (LCY.% na godišnjoj razini)	0.1	-0.1	0.0	0.9	1.6	1.5	n.a.	6.1
Stopa nezaposlenosti (prosj.%)	27.5	27.5	27.7	25.4	20.5	18.4	n.a.	16.0
Opći proračunski saldo (% BDP)	-2.2	-2.0	0.7	1.2	2.6	0.5	n.a.	0.5
Javni dug (u% BDP)	39.5	42.9	42.8	41.5	36.0	33.8	n.a.	32.8

Izvor: Agencija za statistiku BiH, Raiffeisen BANK dd BiH

VSI ČLANOVI

Addiko Bank			ArcelorMittal		
		C'M'S' Reich-Rohrwig Hainz			
					
					
				karanovic/partners	
			MARIĆ & Co		
					
					
			SAGA NFG new frontier group IT's not about technology IT's about PEOPLE!		
					
					
					